SPARTACIST

EK
Ağustos 2024

ABD Hegemonyasının Çöküşü & İşçi İktidarı için Mücadele

Dördüncü Enternasyonal için Bir Program

Giriş

Aşağıdaki belge EKL'nin Sekizinci Uluslararası Konferansı tarafından kabul edilmiştir.

Her açıdan, Sovyetler Birliği'nin çöküşünü takip eden 30 yıl, dünya tarihi ölçeğinde göreceli istikrar yıllarıydı. Bu dönemde krizler ve kanlı çatışmalar yaşandı, ancak bunlar normdan ziyade istisnaydı ve 20. yüzyılın çalkantılarına kıyasla hafifti. Silahlı çatışmaların şiddeti azaldı, milyonlarca insanın yaşam standartları yükseldi ve dünyanın pek çok yerinde sosyal liberalleşme yaşandı. Uluslararası işçi sınıfı için katastrofik bir yenilgi olan SSCB'nin yıkılmasının ardından bu nasıl mümkündü?

Emperyalist egemen sınıf ve onun dalkavukları, bu gelişmelerin ABD liberal kapitalizminin komünizm karşısındaki üstünlüğünü kesin olarak kanıtladığını ilan ettiler. Marksist olduğunu iddia edenlerin tepkisi ne oldu? Çin Komünist Partisi (ÇKP), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ile yakınlaşarak ve sosyalizmi sadece törensel amaçlara indirgeyerek ekonomik küreselleşmenin standart taşıyıcısı haline geldi. Moskova yanlısı birçok Stalinist basitçe dağıldı. Troçkist gruplara gelince, onlar da savaşa, kemer sıkmaya ve ırkçılığa karşı liberal hareketlerin peşine takıldılar ve devrimci bir partiye duyulan ihtiyacı gerekçelendiremediler. Bazı "Marksistler" gelecek için sosyalizm vaazları vermeye devam ederken, hiçbiri liberal zafer sarhoşluğuna karşı devrimci bir muhalefet inşa etmedi.

Bugün rüzgar liberalizmin yelkenlerini terk etti. Covid-19 pandemisi ve Ukrayna savaşı, dünya durumunda bir dönüm noktasına işaret etti. Kriz norm, istikrar ise istisna haline geliyor. ABD hegemonyası tehdit altındayken ve istikrarı destekleyen tüm faktörler çözülürken, çok az kişi önümüzdeki yolun dingin olacağı yanılsamasına kapılıyor. Liberalizmin hala savunucuları olsa da—özellikle işçi hareketi içinde—bunlar artık kendinden emin ve hücum halinde değil, ayaklarının altındaki zeminin eridiğini hissettikçe histerik ve tepkisel hale geliyorlar. Liberalizm artık sağ ve sol popülizmden İslamcılığa, Hindu milliyetçiliğinden Çin Stalinizmine kadar gerçek meydan okuyucularla karşı karşıya. Liberallerin kendileri de politik doğruculuk ve kimlik politikalarının kriterleri konusunda birbirlerini parçalıyor. Ancak bulutlar toplanırken ve ABD emperyalizmi ve müttefikleri inisiyatifi yeniden ele geçirmeye çalışırken, proletaryanın öncüsü örgütsüz ve yönünü şaşırmış kalmaya devam ediyor.

Lenin tarafından başlatılan ve Troçki tarafından sürdürülen işçi hareketini oportünizmden koparma mücadelesi, günümüz dünyasının görevlerine ve dinamiklerine uygulanarak bir kez daha ele alınmalıdır. EKL'nin Sekizinci Uluslararası Konferansı ve bu belge, Sovyet sonrası liberal zafer sarhoşluğu döneminin bir eleştirisi ile ve ABD hegemonyasının çöküşüyle karakterize olan günümüzün yeni dönemi için bazı temel analiz ve program unsurlarının ana hatlarını çizerek bu mücadeleye bir temel sağlamayı amaçlamaktadır. Dünya işçi sınıfı felaket ve çatışmalarla yüzleşirken, işçi sınıfını iktidara taşıyabilecek devrimci bir uluslararası öncü partiye her zamankinden daha acilen ihtiyaç duyulmaktadır.

I. TEK KUTUPLU DÜNYANIN KÖKENLERİ

Amerika Birleşik Devletleri İkinci Dünya Savaşı'ndan kapitalist dünyanın tartışmasız lideri olarak çıktı. İç ekonomisi küresel GSYH'nin yüzde 50'sini oluşturuyordu. Dünya sabit döviz rezervlerinin yüzde 80'ini elinde tutuyordu, en güçlü orduya sahipti ve dünyanın başlıca alacaklısıydı. Bu hakimiyetini uluslararası düzeni yeniden şekillendirmek için kullandı. Bretton Woods sistemi ABD dolarını küresel rezerv para birimi olarak belirledi ve ABD'nin hakimiyetini yüceltmek ve liberal kapitalist bir dünya düzeninin temellerini atmak için bir dizi kurum (BM, IMF, Dünya Bankası, NATO) kuruldu.

ABD'nin ezici ekonomik gücüne rağmen, SSCB büyük bir karşı ağırlığı temsil ediyordu. Kızıl Ordu müthiş bir güçtü ve kontrolü tüm Doğu Avrupa'ya yayılmıştı. Stalin'in ABD emperyalizmi ile kalıcı bir anlaşma sağlama çabalarına rağmen, hiçbir anlaşma mümkün değildi. Sovyetler Birliği'nin varlığı ve gücü, Amerikan kapitalizminin egemenliğine karşı bir meydan okumayı temsil ediyordu. Dünyanın dört bir yanında sömürgecilik karşıtı mücadeleler tüm hızıyla sürüyordu ve anti-emperyalist güçler siyasi ve askeri destek için SSCB'ye bakıyordu. Zaferle sonuçlanan 1949 Çin Devrimi,

kapitalist olmayan dünyanın ağırlığını daha da artırarak ABD'de histeri ve panik yarattı. Dünya bilfiil, iki rakip sosyal sistemi temsil eden iki rakip etki alanına bölünmüştü.

Diğer emperyalist güçler kendilerini yeniden inşa ederken ve ABD birbiri ardına anti-Komünist askeri maceralara atılırken, aşırı yayılmanın ilk açık işaretleri ortaya çıktı. ABD'nin Vietnam'daki yenilgisi bir dönüm noktası oldu ve yurt içinde ve yurt dışında bir ekonomik ve siyasi çalkantı dönemi başlattı. "Amerikan Yüzyılı" olarak adlandırılan dönemin erken bir sonla karşı karşıya olduğuna inanmak için 1970'lerin başında güçlü nedenler vardı. Ancak 1960'ların sonu ve 70'lerin başındaki devrimci açılımların—Fransa ('68), Çekoslovakya ('68), Quebec ('72), Şili ('70-73), Portekiz ('74-75), İspanya ('75-76)— hepsi yenilgiyle sonuçlandı. İşçi sınıfının oportünist liderliği bu yenilgileri sağlayarak emperyalizme istikrar için gerekli alanı sağlamış oldu. 70'lerin sonu ve 80'lerin başında emperyalizm yeniden saldırıya geçerek neoliberal özelleştirme ve ekonomik liberalleşme dönemini başlattı. Reagan 1981'de PATCO hava trafik kontrolörleri grevini ezerek ABD işçi sınıfını kesin bir yenilgiye uğrattı. Bunu, uluslararası işçi sınıfının, özellikle de 1985'te Britanyalı madencilerinin uğradığı başka yenilgiler izledi. Bu dönemde SSCB üzerinde daha fazla baskı uygulandı, Soğuk Savaş yeni boyutlara ulaştı ve ABD, Çin ile kurduğu Sovyet karşıtı ittifak aracılığıyla Çin-Sovyet bölünmesini kullandı.

80'lerin sonunda SSCB ve Doğu Bloku derin bir ekonomik ve siyasi sıkıntı içindeydi. Kızıl Ordu'nun Afganistan'dan çekilmesi ve Polonya'da Solidarność'un karşıdevrimci zaferi Moskova'daki yönetici bürokrasiyi daha da demoralize etti. Moskova DAC'yi (Doğu Almanya) sattıktan ve Almanya'nın yeniden birleşmesini kabul ettikten sonra, çok geçmeden Sovyetler Birliği'nin kendisini de sattı. Dünya emperyalizminin baskıları, onlarca yıllık Stalinist ihanetten kaynaklanan işçi sınıfı demoralizasyonu ile birleşerek Ekim Devrim'inin kazanımlarının nihai tasfiyesine yol açtı. 1991 yılına gelindiğinde, sınıf güçlerinin uluslararası dengesi, dünya işçi sınıfı ve ezilenlerinin aleyhine, kararlı bir şekilde emperyalizm lehine değişti.

II. SOVYET SONRASI DÖNEMİN GERİCİ KARAKTERİ

Ultra-Emperyalizm, ABD Malı

SSCB'nin çöküşüyle birlikte dünya düzeni artık iki sosyal sistemin çatışmasıyla değil, ABD'nin hegemonyasıyla tanımlanıyordu. ABD'ye rakip olabilecek tek bir ülke ya da ülkeler grubu yoktu. GSYİH'si en yakın rakibi Japonya'nın neredeyse iki katıydı. Küresel sermaye akışını kontrol ediyordu. Askeri açıdan hiçbir güç yanına bile yaklaşamıyordu. Amerikan liberal demokrasi modeli, her ülkenin yakınlaşması beklenen ilerlemenin zirvesi olarak ilan edildi.

Ortaya çıkan düzen birçok açıdan "ultra-emperyalizm"e, yani büyük güçlerin dünyayı ortaklaşa yağmalamayı kabul ettiği bir sisteme benziyordu. Bu, Karl Kautsky'nin öngördüğü gibi finans kapitalin barışçıl evriminden değil, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa ve Japon emperyalizminin külleri üzerine inşa edilen tek bir gücün üstünlüğünden kaynaklandı. ABD Soğuk Savaş sırasında bu imparatorlukları kalıntılarından yeniden inşa etti ve onları anti-komünist bir ittifakta birleştirdi. Soğuk Savaş sona erdiğinde, bu emperyalist birleşik cephe dağılmadı, aksine birçok yönden güçlendirildi. Örneğin, Almanya'nın yeniden birleşmesi birçoklarının korktuğu gibi Avrupa'da gerilimin artmasına yol açmadı, aksine ABD ve NATO'nun lütfuyla gerçekleşti.

Sovyet sonrası dönemin istisnai istikrarı, ABD'nin rakipleri karşısında sahip olduğu ezici avantajlar ve daha önce kullanılmamış pazarların büyük bölümünün finans sermayesine açılmasıyla açıklanabilir. 1989'da dünya nüfusunun üçte biri kapitalist olmayan ülkelerde yaşıyordu. O yıl başlayan karşı devrim dalgası birçok işçi devletinin tamamen yıkılmasına ya da—Çin örneğinde olduğu gibi—kolektifleştirilmiş bir ekonominin temelleri korunurken emperyalist sermayeye açılmasına yol açtı. Bu gelişmeler emperyalizme yeni bir soluk verdi. Almanya, Fransa, Britanya ve ABD, pazar payı için birbirlerini parçalamak yerine, Doğu Avrupa'yı Batı'nın siyasi ve ekonomik bağrına sokmak için birlikte çalıştılar. Avrupa Birliği (AB) ve NATO birlikte Rusya'nın sınırlarına kadar genişletildi. Asya'da da benzer bir durum söz konusuydu: ABD ve Japonya, Çin'de ve Doğu ve Güneydoğu Asya'nın geri kalanında ekonomik liberalleşmeyi teşvik etmek ve bunu sömürmek için birlikte çalıştılar.

Büyük güçlerin birleşik cephesi, dünyanın geri kalanına ABD'nin siyasi ve ekonomik diktelerine boyun eymekten başka pek bir seçenek bırakmadı. IMF ve Dünya Bankası, birbiri ardına birçok ülkede kuralları ABD finans kapitalinin çıkarlarına göre yeniden yazdı. Bu "neoliberalizm" 80'lerde zaten başlamıştı, ancak Sovyetler Birliği'nin yıkılması ona yenilenmiş bir ivme kazandırdı. ABD tarafından çizilen yolu izlemeyi reddeden ya da engellenen birkaç ülke (İran, Venezuela, Kuzey Kore, Küba, Irak, Afganistan) küresel düzen için önemli bir tehdit oluşturmuyordu.

Bu elverişli güç dengesi sadece emperyalistler için kârlı yatırım fırsatları yaratmakla kalmadı, aynı zamanda dış ticaretle ilgili riskleri de azalttı. Kapitalistler, ABD'nin siyasi ve askeri hakimiyetinin kendilerini büyük bir çatışmaya ya da aşırı düşmanca bir hükümete karşı güvence altına aldığını bilerek yurt dışında yatırım ve ticaret yapabiliyorlardı. Bu faktörler uluslararası ticarette önemli bir büyümeye, üretimin büyük ölçüde offshoringine ve uluslararası sermaye dolaşımında bir patlamaya, yani küreselleşmeye yol açtı.

Küreselleşmeye Marksist Bir Yanıt

Liberal emperyalizmin savunucuları küreselleşmeyi dünyanın pek çok yerinde yaşam standartlarının önemli ölçüde yükselmesi ve tüketim mallarının fiyatlarının genel olarak düşmesiyle ilişkilendirmektedir. Son 30 yılda küresel iş bölümünün genişlemesinin, üretici güçlerin uluslararası düzeyde gelişmesine yol açtığı yadsınamaz. Örneğin, düşük ve orta gelirli ülkelerde kişi başına enerji tüketimi iki kattan fazla artmış, dünya okuryazarlığı neredeyse yüzde 90'a yükselmiş, otomobil ve çelik üretimi iki kattan fazla artmıştır. İlk bakışta bu ilerici gelişmeler, kapitalizmin, tekelci sermayenin egemenliğinin asalaklığa ve uzun vadeli çürümeye yol açtığı son aşamasına geldiğini savunan Marksist emperyalizm teorisiyle çelişiyor gibi görünmektedir. Ancak, olayların gidişatıyla çelişmek bir yana, Marksist analiz tek başına bunları tam olarak açıklayabilir ve bu süreçte liberal dünya düzeninin nasıl kademeli sosyal ve ekonomik ilerlemeye değil de sosyal felakete yol açtığını gösterebilir.

Öncelikle, üretici güçlerdeki devamlı büyümeyi açıklamak için finans sermayesine ilerici bir rol atfetmek hiçbir şekilde gerekli değildir. Sovyetler Birliğinin çöküşünü izleyen koşullar—azalan askeri tehdit, zayıflayan işçi hareketi, azalan yabancı yatırım riski, yaygın liberalleşme—emperyalizmin gerileme eğiliminin üstesinden gelmesini bir süreliğine mümkün kıldı. Aslında Troçki'nin kendisi de bu olasılığı öngörmüştü:

> "Şüphesiz en güçlü, hakim ve başı çeken ülkelerde genel bir kapitalist gelişmenin yeni bir sayfasının açılması bile teorik olarak hesaba katılmalıdır. Ama bunun için kapitalizm önce, devletlerarası karakter taşıyan engelleri olduğu kadar, sınıf karakteri taşıyan muazzam engelleri de aşmak zorunda kalacaktır. Proleter devrimini uzun süre boğmak zorunda kalacak; Çin'i tamamen köleleştirmek, Sovyet cumhuriyetini yıkmak, vb. zorunda kalacaktır."
>
> —Lenin'den Sonra Üçüncü Enternasyonal (1928)

Olan tam olarak budur. Sınıf güçleri arasındaki ilişkide proletaryanın aleyhine gerçekleşen dramatik bir değişimin ardından

kapitalizm yeni bir soluk kazandı. Ancak bu, emperyalizmin şu anda normale dönmekte olan genel gerileme eğiliminde yalnızca geçici bir soluklanma olabilir.

İkincisi, kapitalizmi savunanlar için serbest piyasaların planlı ekonomilere üstünlüğü, Doğu Avrupa'nın deforme olmuş işçi devletlerindeki yaşam standartlarının bugünkülerle karşılaştırılmasıyla kanıtlanmaktadır (Polonya standart örnektir). Aslında bu iddia, bazı ölçütlere göre koşulların daha da kötüleştiği (eşitsizlik, kadınların durumu, kitlesel göç vb.) bir yana bırakılsa bile çürütülebilir. Ortodoks Marksistler—yani Troçkistler—her zaman, izole işçi devletlerinin planlı ekonomilerinin, büyük avantajlarına rağmen, gelişmiş kapitalist güçler karşısında, ikincisinin daha yüksek üretkenliği ve uluslararası iş bölümü nedeniyle üstün gelemeyeceğini savunmuşlardır. Stalinistler, Sovyetler Birliği'nin tek başına (ve daha sonra müttefikleriyle birlikte) emperyalizmle "barış içinde bir arada yaşama" yoluyla ileri kapitalist ülkeleri geçebileceğini iddia ettiler. Ancak tam da barış içinde bir arada yaşamanın imkansızlığı bunu elemektedir.

Emperyalist güçler SSCB ve diğer Varşova Paktı ülkeleri üzerinde her zaman aşırı ekonomik ve askeri baskı uyguladılar. Ekonomik performansları, izolasyon ve yoksulluk koşullarında "sosyalizmi inşa etmeye" çalışmanın zorunlu olarak getirdiği bürokratik kötü yönetimin de eklendiği bu saldırılar nedeniyle sekteye uğradı. Kapitalist Polonya'daki sürdürülen ekonomik büyüme, Polonya Halk Cumhuriyeti'nin savaş sonrası harap olmuş ekonomisine kapalı bir olasılık olan küresel ticarete tam entegrasyonundan kaynaklanmaktadır. Kuşatma altındaki bir kalenin yaşam standartları ile kuşatma altında olmayan bir kalenin yaşam standartları adil bir şekilde karşılaştırılamaz. Planlı ekonomilerin üstünlüğü, kendilerini içinde buldukları düşmanca uluslararası ortama ***rağmen*** sağladıkları inanılmaz ilerlemeye bakıldığında tamamen açıktır. Bu tıpkı Sovyetler Birliği, Küba, Çin ve Vietnam için olduğu gibi Polonya için de geçerlidir.

Üçüncü olarak, liberal dünya düzeninin savunucuları, İkinci Dünya Savaşından bu yana savaşların yoğunluğu ve sayısı azaldığından ve Sovyetler Birliğinin çöküşünden bu yana daha da azaldığından, bunun liberalizm ve küreselleşmenin giderek barışa yol açtığını kanıtladığını iddia etmektedir. Bu iddianın bazı olgusal yönleri tartışılabilir olsa da, son 75 yılda hiçbir çatışmanın iki dünya savaşında yaşanan endüstriyel kıyıma yaklaşamadığı inkar edilemez. "Avrupa'da barışı korumak" bugüne kadar AB'yi savunmak için kullanılan ana argüman olmaya devam etmektedir. İşin aslı şu ki, yeni bir dünya savaşının olmaması sadece ABD'nin rakiplerine karşı üstünlüğünün bir ürünüdür, yani zorunlu olarak geçici bir güçler ilişkisi. Lenin'in açıkladığı gibi:

> "Çünkü, kapitalist düzen içinde, nüfuz bölgelerinin, çıkarların, sömürgelerin paylaşılması konusuda, paylaşmaya katılanların ***gücünden***, bunların genel ekonomik, mali, askeri vb. gücünden başka bir esas düşünülemez. Oysa paylaşmaya katılanların gücü aynı şekilde değişmemektedir, çünkü kapitalist düzende farklı girişimlerin, tröslerin, sanayilerin, ülkelerin, ***eşit*** şekilde gelişecekleri düşünülemez…
>
> "Bu nedenle İngiliz papaz takımının ya da Alman 'marksisti' Kautsky'nin bayağılık akan küçük-burjuva fantezilerine göre değil de, kapitalist sistemin gerçeklerine göre hangi biçime bürünürse bürünsün, ister bir emperyalist grubun bir başkasına karşı birleşmesi, ister ***bütün*** emperyalist devletleri kucaklayan genel bir ittifak biçiminde olsun, 'inter-emperyalist' ya da 'ultra-emperyalist' ittifakları, ***kaçınılmaz olarak***, savaşlar arasındaki dönemlerin 'mütarekeleri' olmaktan başka anlam taşımamaktadır."
>
> —Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması (1916)

Sovyet sonrası dönemin göreceli bir barış dönemi olduğunu kabul etmek, çok sayıda acımasız savaşın yaşandığı gerçeğini hiçbir şekilde ortadan kaldırmaz. ABD ordusu, askeri gücünü kanıtlamak ve finans kapitalin genişlemesi yoluyla sayısız milyonu "barışçıl" bir şekilde boyunduruk altına alma hakkını güvence altına almak için neredeyse sürekli olarak düşük yoğunluklu savaşlara girmektedir. Bu dinamik, dünya barışına yol açmak bir yana, dünyayı bir kez daha yeniden bölmek için akıl almaz vahşilikte yeni savaşlar hazırlamaktadır.

Dördüncüsü, üretici güçlerin büyümesi efsanevi bir serbest ticaret sayesinde değil, birkaç büyük güç tarafından kontrol edilen tekelci sermayenin boyunduruğu altında ve onun çıkarlarına göre gerçekleşmiştir. Bu durum, dünyanın belirli bölgelerinde kısa ve orta vadede kaydedilen herhangi bir ilerlemenin, merkezde ABD olmak üzere emperyalist güçlerin mali kaprislerine daha fazla bağımlı halde gelmesine yol açmıştır. Örneğin, çeşitli sosyo-ekonomik göstergelere bakıldığında Meksika'da 1990'lardan bu yana yaşam standartlarında bir iyileşme olduğu gözlemlenebilir. Ancak bunun bedeli, ABD'ye ekonomik boyunduruğun çok daha derinleşmesi ve özellikle köylü sınıfı olmak üzere nüfusun belirli katmanlarının yıkıma uğraması olmuştur. Bu durum, büyüme dönemlerinde emperyalistlerin bağımlı ülkelerinden büyük karlar elde etmeleri, kriz dönemlerinde ise ulusal baskılarını daha da derinleştirerek fahiş siyasi ve ekonomik tavizler talep edebilmeleri anlamına gelmektedir. Tüm bunlar, kısa vadeli ekonomik büyümenin emperyalizme köleleşmenin bedelini ödemeye değmediğini göstermektedir.

Son olarak ve en önemlisi, Sovyetler Birliğinin çöküşü insanlığın ilerlemesinde daha yüksek bir aşamayı değil, ABD'li finans rantçılarının dünya üzerindeki egemenliğinden başka bir şey olmayan ABD emperyalizminin zaferini müjdelemiştir. Üretici güçlerin daha da gelişmesini sınırlayan ve toplumsal gerilemeye yol açan da bu sınıfın egemenliğidir. Bu her şeyden önce ABD'nin kendisi için geçerlidir. Lenin Emperyalizm'de şöyle açıklıyordu:

> "Emperyalizmin başta gelen ekonomik temellerinden biri olan sermaye ihracı, rantiye tabakasının üretimden kopuşunu daha da artırır ve denizaşırı bazı ülkelerin ve sömürgelerin emeğinin sömürüsüyle yaşayan ülkenin topuna asalaklık damgasını vurur."

Bu, ABD ekonomisinin karakterini mükemmel bir şekilde tanımlamaktadır. Uluslararası finansal çıkarlarının eşi benzeri görülmemiş bir şekilde büyümesi, ABD'nin küresel gücünün kaynağı olan bir zamanların güçlü sanayi üssünün içini boşaltmıştır. Offshoring, altyapıya kronik yetersiz yatırım, astronomik konut fiyatları, kan emici bir sağlık sektörü, yüksek fiyatlandırılmış ve düşük kaliteli eğitim: bunların hepsi Amerikan kapitalizminin giderek asalaklaşan karakterinin ürünleridir. ABD'nin askeri gücü bile sanayinin içinin boşaltılmasıyla zayıflamıştır.

Amerikan egemen sınıfı, ülkenin ekonomik gerilemesini vahşi spekülasyonlar, ucuz kredi ve para basma yoluyla telafi etmeye çalışmıştır. Troçki'nin gözlemlediği gibi, "Toplum ne kadar yoksullaşırsa, kendisini bu hayali sermayenin aynasında görerek o kadar zengin görünür" ("The World Economic Crisis and the New Tasks of the Communist International," Haziran 1921). Bu ekonomik felaketin habercisidir. Ülkenin tüm toplumsal dokusu çürümekte, işçi sınıfının ve ezilenlerin giderek daha fazla katmanı mahrumiyete itilmektedir.

Bu iç çürüme, dünyadaki ekonomik ağırlığın azalmasıyla eşleşmektedir. ABD ekonomisi 1970 yılında dünya GSYİH'sinin yüzde 36'sını temsil ederken, bugün yüzde 24'ünden daha azını temsil etmektedir. Bu eğilim tüm emperyalist ülkeler tarafından takip edilmiştir. 1970 yılında en büyük beş güç (ABD, Japonya, Almanya, Fransa, Britanya) birlikte dünya GSYİH'sinin yüzde 60'ını temsil ederken, bugün bu rakam yüzde 40'tır. Uluslararası sermaye ihracatındaki olağanüstü artış bir yandan çürüme yaratırken, diğer yandan birçok ülkeyi modern kapitalist ilişkilere daha da entegre etmiş, Doğu Asya'da ve dünyanın diğer bölgelerinde devasa bir proletarya yaratmıştır.

Başta Çin olmak üzere, orta gelirli olarak adlandırılan ülkeler dünya ekonomisindeki ağırlıklarının arttığını görmüştür.

Ancak bu ekonomik ilerlemeye rağmen, bu ülkeler uluslararası finans sermayesine tabi olmaya devam etmektedir. Finansal güç söz konusu olduğunda, ABD rakipsiz kalmaktadır: dolar hala en üstün konumdadır, ABD başlıca uluslararası kurumları kontrol etmektedir ve en büyük 20 varlık yönetim şirketinden 14'ü Amerikalıdır ve 45 trilyon dolarlık birleşik sermayeyi kontrol etmektedir ki bu da dünya GSYİH'sinin yaklaşık yarısına denk gelmektedir. (En büyük diğer altı varlık yönetim şirketi İsviçreli, Fransız, Alman ya da Britanyalı. En büyük 60 şirketten hiçbiri Çin, Güney Kore ya da "yeni sanayileşmiş ülkeler" olarak adlandırılan diğer ülkelerden değildir). ABD'nin halen sahip olduğu hegemonik konum ile azalan gerçek ekonomik gücü arasındaki büyüyen çelişki sürdürülebilir değildir ve dünyada artan ekonomik ve siyasi istikrarsızlığın temel nedenidir.

Dünya ticaretinin büyümesi, yeni sömürge ülkelerin sanayileşmesi, Çin'in gelişmesi, tüm bu faktörler ABD hegemonyasının altını oymaktadır. ABD, konumunu korumak için mevcut dinamiği tersine çevirmelidir. Bu da Çin'le yüzleşerek, yeni sömürgelere baskı yaparak, gümrük bariyerlerini yükselterek ve müttefiklerine verdiği kırıntıları azaltarak küreselleşmenin temelini parçalamak anlamına geliyor. Temel olarak küreselleşmeye karşı en kesin argüman, üretici güçlerin gelişiminin küreselleşmenin dayandığı sınıfın, yani Amerikan emperyalist burjuvazisinin çıkarlarına aykırı olduğudur. Tek başına bu bile liberal dünya düzenini korumaya ya da "düzeltmeye" çalışmanın gerici bir fanteziden başka bir şey olmadığını ortaya koymaktadır.

Bu, tıpkı 1989'da olduğu gibi ABD'nin konumunu güçlendirmeyi başaramayacağı anlamına gelmiyor. Ancak bu sadece uluslararası işçi sınıfı için feci yenilgiler pahasına gerçekleşebilir ve emperyalizmin amansız çürümesini durdurmak için hiçbir şey yapmaz. Emperyalist zorbalığa son verebilecek ve gerçekten daha yüksek bir gelişme aşamasını başlatabilecek tek güç işçi sınıfıdır. Küreselleşme aslında proletaryanın devrimci potansiyelini güçlendirmiş, onu bugün her zamankinden daha güçlü, daha uluslararası ve daha fazla ulusal baskıya maruz kalmış hale getirmiştir. Ancak bu şimdiye kadar artan siyasi güce dönüşmemiştir. Bu açıdan Sovyet sonrası dönem işçi hareketini çok gerilere atmıştır.

III. LİBERALİZM VE SOVYET SONRASI DÜNYA

Liberal Zafer Sarhoşluğu

Sovyetler Birliği'nin çöküşü sadece uluslararası güçlerin ekonomik, siyasi ve askeri dengesinde büyük değişikliklere değil, aynı zamanda büyük ideolojik değişikliklere de yol açtı. Soğuk Savaş sırasında Batı'nın egemen sınıfları kendilerini "totaliter komünizmin" zorbalığına karşı demokrasinin ve bireysel hakların savunucuları olarak sundular. Bu, özünde, deforme işçi devletlerine ve sömürge karşıtı mücadelelere yönelik düşmanlığın ideolojik bir gerekçesiydi. Sovyet bloğu çökerken, komünizmin öldüğü ilan edildi ve liberal zafer sarhoşluğu egemen ideoloji haline geldi; bu da emperyalistlerin önceliklerinin "komünizmle" yüzleşmekten Doğu Avrupa ve Asya'da yeni açılan pazarlara nüfuz etmeye doğru değişimini yansıtıyordu.

Francis Fukuyama'nın *Tarihin Sonu ve Son İnsan* (1992) adlı kitabı, Sovyet sonrası erken dönemin kibrinin ve zafer sarhoşluğunun timsalidir. Liberal kapitalizm, insan uygarlığının zirvesi olarak ilan edilmiş ve tüm dünyaya yayılmaya mahkum edilmişti. Elbette bu fantastik görüşün altında emperyalist sermayenin dünya çapında gerçek bir uzantısı yatıyordu. Liberal zafer sarhoşluğu bu sürecin ideolojik gerekçesiydi. Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri, beyaz adamın yükünün modernize edilmiş bir versiyonu olan ekonomik ve sosyal ilerleme adına dünyayı yönetiyordu.

ABD, Sovyet sonrası dönemdeki çeşitli askeri müdahalelerini bu ideolojik kılıfın arkasında gerçekleştirdi. Birinci Körfez Savaşı ve Sırbistan'a müdahale "küçük ulusları korumak" içindi. Somali'ye müdahale "açlıktan ölenleri kurtarmak" içindi. Bu ideoloji BM tarafından "koruma sorumluluğu" (R2P) olarak kutsallaştırdı. Doktrinin adından da anlaşılacağı üzere, büyük güçlerin dünyanın ezilen halklarını korumak için askeri müdahalede bulunma sorumluluğu olduğunu ilan ediyordu. Kısmen oğul Bush'un Irak'taki savaşının bu kategoriye tam olarak uymaması nedeniyle bu savaşa karşı çok fazla muhalefet vardı. Bununla birlikte, temelde bu dönemdeki diğer ABD müdahalelerinden farklı değildi. Amaçları her şeyden önce ABD'nin dünya üzerindeki hegemonyasını pekiştirmekti, uzun vadeli ekonomik ya da stratejik faydalar sağlamak değil. Irak gibi müdahalelere karşı çıkan ABD müttefikleri bunu yaptılar çünkü ABD'nin küçük bir ülkeyi ezebileceğini bir kez daha göstermek için büyük kaynaklar harcamaya değmeyeceğini düşündüler. Bedelini ödemeden ABD düzeninin faydalarından yararlanmak daha iyiydi.

Bu dönemin silahlı çatışmalarından çok daha önemlisi, emperyalist finans kapitalin dünyanın her köşesine ekonomik olarak nüfuz etmesiydi. Küreselleşme sürecine bir dizi ideolojik ilke eşlik etti ve yardımcı oldu. Bir tür emperyalist uluslararasıcılık çoğu Batı ülkesinde fikir birliği haline geldi. Ulus-devletin geçmişte kaldığı söyleniyor ve serbest ticaret, açık sermaye piyasaları ve yüksek düzeyde göç, ilerleme ve dünya barışına giden yol olarak görülüyordu. Bir kez daha, bu yüksek ilkeler egemen sınıfın özel çıkarlarını yansıtıyor ve ezilen ülkelerin ulusal haklarını çiğnemek, Batı'yı sanayisizleştirmek, ucuz iş gücü ithal etmek ve pazarları emperyalist sermaye ve mallara açmak için kullanılıyordu.

Sovyet Sonrası Dönemde İşçi Hareketi

İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen dönemde işçi sınıfı hiçbir yerde bilinçli bir devrimci öncüye sahip değildi. Yine de bir dizi önemli kazanım elde etti: Sovyetler Birliği, savaş sonrası yeni işçi devletleri (daha sonra bunlara Çin, Küba, Vietnam ve Laos da katıldı) ve kapitalist dünyada güçlü bir işçi hareketi. Bu sonuncusu güçlü sendikaları ve kitlesel işçi partilerini içeriyordu. Ancak bu örneklerin her birinde oportünist, bürokratik liderlikler işçi sınıfı iktidarının bu kalelerini sürekli olarak zayıflattı ve içlerini boşalttı. ABD ve Britanya'daki sendikalar 1980'lerde uyumlu ve sıkı bir saldırıya uğradıklarında, liderlikleri işçilerin kahramanca fedakarlıklarına rağmen bu saldırıları püskürtmekte aciz kaldılar. Doğu Avrupa'da Sovyet bürokrasisi, sonunda kendisini tasfiye edene kadar mücadele etmeden mevzileri birbiri ardına tasfiye etti. Topluca yenilgiler, uluslararası proletaryanın savaş sonrası pozisyonunu bütünüyle altını oydu.

Bu felaketler, zayıflamış ve yönünü kaybetmiş bir işçi hareketinden giderek daha fazla kazanım elde ederek kendi avantajlarından yararlanan kapitalistler tarafından sömürüldü. Dünyanın hemen her yerinde sendika üyeliği azaldı, kamulaştırılan endüstriler ve kamu hizmetleri özelleştirildi, bir zamanların güçlü İtalyan Komünist Partisi gibi işçi partileri tasfiye edildi ve Batı'da giderek daha fazla endüstri kapatıldı. İşçi sınıfına indirilen bu nesnel darbeler moral bozukluğuna ve işçi hareketinde sağa kaymaya neden oldu.

Emperyalist ülkelerde sosyal-demokrat liderlerin, Stalinist artıkların ve sendika liderlerinin büyük bir kısmı liberal zafer sarhoşluğunu açıkça benimsedi. Eski usül reformizm ve sendikacılık bu yeni çağ için fazla radikal olarak görülüyordu. Sınıf mücadelesinin sona erdiği, sendikaların saygın (yani iktidarsız) hale gelmesi gerektiği söyleniyor ve sosyalizm en iyi ihtimalle ütopik olarak görülüyordu. İşçi hareketinde özelleştirme ve serbest ticarete karşı bir muhalefet vardı, ancak bu asgari

düzeydeydi ve bunların kaçınılmaz olduğuna dair bir inançla zayıflatılmıştı. Tony Blair'in Yeni İşçi Partisi projesi bu sağcı değişimi sembolize ediyordu. Britanya İşçi Partisi'ni sendika temelli bir işçi sınıfı partisinden ABD Demokrat Partisi'ne benzer bir partiye dönüştürmeye çalıştı. Hükümette, modernizm ve ilerici sosyal değerler cilasıyla kaplanmış radikal neoliberal reformları hayata geçirdi. Britanya'da ve başka yerlerde bu yeni "işçi liderleri" bir işçi hareketinin varlığını ve üzerine inşa edildiği tüm ilkeleri reddettikçe, geleneksel örgütler daha da zayıfladı ve içi boşaldı. Sendikalarda ve işçi partilerinde liberalizmin hakimiyeti, temelde işçi hareketinin kendi ayaklarını kesmesi anlamına geldi ve onu bugünkü güçsüz durumuna getirdi.

Emperyalizm Tarafından Ezilen Ülkeler

Batı'da ve Japonya'da işçi sınıfının konumu, sanayinin denizaşırı ülkelere kaymasıyla aşağıya çekildi. Ancak emperyalizmin baskısı altındaki pek çok ülkede sanayi patladı, yine de proletarya Sovyet sonrası dönemde siyasi konumunun önemli ölçüde gerilediğini gördü. İşçi sınıfının nesnel olarak güçlendiği bir ortamda bu zayıflık nasıl açıklanabilir? Ülkeler arasındaki büyük farklılıkları hesaba katarak genel bir eğilim oluşturulabilir. '80'ler ve '90'lardaki uluslararası bağlam, emperyalizmin "gelişmekte olan" ve "yükselen" ülkeler üzerindeki kontrolünü sıkılaştırmasına yol açtı. Bu da Üçüncü Dünya milliyetçiliği ve militan işçi sınıfı siyaseti pahasına liberalizmin güçlenmesini destekledi. Cinsellik, ırk ve din gibi sosyal konularda liberalizm genel olarak fazla ilerleme kaydedemezken, ekonomik liberalizm (neoliberalizm) ve bir dereceye kadar siyasi liberalizm (resmi demokrasi) baskın hale geldi.

Siyasi düzeyde, liberal demokrasiye doğru uluslararası yakınlaşma kısmen, demokratik reformları toplumsal ayaklanmaları durdurmanın en uygun yolu olarak gören ABD dış politikasının bir sonucuydu. Ancak yeni sömürge ülkelerin iç rejimleri de uluslararası işçi hareketinin zayıflamasından büyük ölçüde etkilendi. Elitler konumlarına daha fazla güvenerek taviz vermelerine olanak sağlarken, ezilenlerin eli zayıfladı ve radikal değişimden vazgeçmeleri için üzerlerindeki baskı arttı. Bu durum iç çelişkilerin keskinliğini azaltarak Güney Kore, Tayvan, Brezilya ve Güney Afrika gibi ülkelerde yarı-totaliter diktatörlüklerin yerini bir ölçüde burjuva demokrasisinin almasını sağladı. Baskıdan daha çok sınıf işbirliğine dayanan rejimler için değişen bağlam, işçi hareketine taviz verme ihtiyacını azalttı. Örneğin Meksika'da, 70 yıl süren eski korporatist tek parti yönetimi yavaş yavaş yıkıldı ve bununla birlikte sendikaların etkisinin büyük kısmı da yok oldu.

Ekonomik düzeyde, Sovyetler Birliği'nin varlığı yeni sömürge ülkelerin iki büyük güç arasında denge kurmasını sağlamıştır. Pek çok rejim ekonomilerinin önemli sektörlerini millileştirdi ve ülkelerindeki sermaye akışını bir miktar kontrol altına aldı. Bu modeller verimsiz ve yozlaşmış olmakla birlikte ABD ve diğer emperyalistlere karşı belli bir bağımsızlık sağlamıştır. Sovyetler Birliği'nin çöküşü bu tür modellerin tabutuna son çiviyi çaktı. Yeni-sömürge ülkelerin, emperyalistlerin ekonomik dayatmalarının arkasında tamamen hizalanmaktan ve eski korporatist ve devletçi yapılarını bir kenara atmaktan başka seçenekleri yoktu.

Yeni sömürge dünyasındaki işçi hareketi de, Batı'dan farklı şekillerde de olsa, artan liberal baskılara teslim oldu. Brezilya ve Güney Afrika gibi bazı örneklerde, daha önce bastırılmış olan işçi sınıfı partileri, Partido dos Trabalhadores (PT) ve Güney Afrika Komünist Partisi, yeni neoliberal "demokratik" rejimlerin uygulayıcıları oldular. Meksika'da neoliberalizme karşı işçi sınıfı direnişi, iktidar partisinden ayrılan sol-popülist bir parti olan Partido de la Revolución Democrática'ya (PRD) bağlandı. PRD'nin kendisi ABD sermayesinin Meksika'ya daha fazla girmesine karşı çıkmıyor, sadece Meksika'nın tecavüze uğraması için daha iyi koşullar arıyordu. Pek çok ülkede işçi hareketi liberal STK dünyasına karıştı ve sınıf mücadelesi yerine "insan hakları" ve "bin yıllık kalkınma hedefleri"nin arkasında yer aldı. Böylece birçok ülkede işçi sınıfının ekonomik olarak güçlendiği ancak liberalizme ve dünya emperyalizmiyle bütünleşmeye yönelen güçlü ulusal ve uluslararası akımlara teslim olan liderlikler tarafından siyasi olarak felç edildiği bir durumla karşı karşıya kaldık.

Çin Karakteristikleriyle Neoliberalizm

Doğu Almanya'dan SSCB'ye yayılan karşıdevrimci dalganın ardından Çin Komünist Partisi için görünüm kasvetli görünüyordu. Tiananmen ayaklanmasının 1989'da kanlı bir şekilde bastırılması rejimi dünya sahnesinde izole etmişti. ABD ve müttefikleri için Çin'in Sovyetler Birliği'nin yolunu izlemesi ve büyüyen liberal demokrasi katına entegre olması sadece bir zaman meselesiydi. Ancak ÇKP'nin izlediği yol bu değildi. Tiananmen'den ve Doğu bloğundaki karşı devrimlerden çıkardığı ders, iktidarda kalmak için yüksek ekonomik büyümeyi sıkı siyasi kontrolle birleştirmesi gerektiğiydi. Bunu başarmak için 70'lerin sonunda Deng Xiaoping tarafından başlatılan, tarım ve sanayide pazarın liberalizasyonu, özelleştirmeler ve yabancı sermayenin ülkeye çekilmesini içeren "reform ve dışa açılma" yolunu iki katına çıkardı. Şu anda Komünist Parti'nin iktidar üzerindeki hakimiyeti her zamankinden daha sıkı görünüyor. ÇKP ve onun savunucularına göre Çin, liderlerinin aydınlanmış politikalarıyla tarihin akışına doğru yönlendiriliyor. Ancak sınıf mücadelesinin dalgalı akıntılarının açıkça ortaya koyacağı gibi, bu görünürdeki başarının ÇKP'nin dümen tutma becerilerinden çok Sovyet sonrası dönemin durgun sularıyla ilgisi vardır.

"Küresel komünizm" tehdidinin görünüşte ortadan kalkması ve Deng'in 1992'deki "güney turu" sırasında partiye yabancı sermayeye kucak açmasını tavsiye etmesiyle birlikte emperyalist yatırımlar Çin'e akın etti. Özel Ekonomik Bölgeler, en iyi neoliberal serbest piyasa uygulamalarına layık deregüle bir ortam ve itaatkârlığı ÇKP tarafından garanti edilen devasa bir ucuz işgücü havuzu sunarken, devlet güdümlü ekonomi altyapı ve fabrikalar inşa etmek için muazzam kaynaklar seferber etti. Bu kombinasyon tekelci kapitalizm için devasa karlar üretirken, Çin'de eşsiz bir ekonomik ve sosyal ilerleme de sağladı. Çin 2008'den sonraki üç yıl içinde, ABD'nin 20. yüzyıl boyunca kullandığından daha fazla çimento kullandı. 1978'den bu yana GSYİH büyümesi yılda ortalama yüzde 9 oldu ve 800 milyon insan yoksulluktan kurtuldu. Çin'in dünya ekonomisine entegrasyonu, verimlilikte büyük sıçramalar sağlamış, devasa yeni bir pazar açmış ve ekonomik büyümenin ve dünya ticaretindeki artışın motoru olmuştur. Çin'in yükselişi Sovyet sonrası düzenin hem en büyük başarısı hem de en büyük tehdididir.

Sosyal demokratlar ve liberal ahlakçılar için ÇKP'nin ticari ve baskıcı politikaları Çin'in artık kapitalist ve hatta emperyalist olduğunun kanıtıdır. Ancak SSCB ve Doğu Avrupa'da yaşananların aksine, Çin'deki Stalinist rejim ekonominin ve devletin kontrolünden asla vazgeçmedi. Ana ekonomik kaldıraçlar kolektifleştirilmiş olarak kaldı. Çin'deki ekonomik rejim şu an birçok açıdan Lenin'in "devlet kapitalizmi" olarak tanımladığı şeyin aşırı bir modelini andırmaktadır: proletarya diktatörlüğü altında belirli ekonomik alanların kapitalist sömürüye açılması.

Deng ve haleflerinin politikalarının Marksist bir değerlendirmesi için, bir kişi basitçe piyasa reformlarını ya da kapitalizmle herhangi bir uzlaşmayı ilkesel olarak reddedemez. Bunun yerine, anlaşmaların şartlarına ve amaçlarına ve bunların işçi sınıfının genel konumunu güçlendirip güçlendirmediğine bakmak gerekir. Komintern'in Üçüncü Kongresi'nde

Lenin, Sovyet işçi devletindeki dış tavizlere yaklaşımını aşağıdaki şekilde özetlemiştir:

> "Devlet kapitalizmi sisteminde taviz vermenin kapitalizme haraç ödemek anlamına geldiğini açıkça kabul ediyor ve bu gerçeği gizlemiyoruz. Ancak zaman kazanıyoruz ve zaman kazanmak her şeyi kazanmak demektir, özellikle de yabancı yoldaşlarımızın devrimleri için iyice hazırlandıkları denge döneminde. Hazırlıkları ne kadar kapsamlı olursa, zafer de o kadar kesin olacaktır. Ancak bu arada biz de haraç ödemek zorunda kalacağız."
>
> —"R.C.P.'nin Taktikleri Hakkında Rapor" (Temmuz 1921) [Bizim çevirimiz]

Lenin, ekonomik kalkınmayı teşvik etmenin ve devrimin uluslararası alana yayılmasına kadar zaman kazanmanın bir yolu olarak yabancı sermayeyi Rusya'ya çekmeye çalıştı. Vermeye hazır olduğu tavizler, kapitalizme karşı mücadelenin bir kenara bırakılacağına dair en ufak bir ipucu içermiyordu. Tam tersine, ısrar ediyordu:

> "Bu mücadele yeni biçimler almıştır, ancak yine de bir mücadele olmaya devam etmektedir. Her imtiyaz sahibi kapitalist olmaya devam ediyor ve Sovyet iktidarına çelme takmaya çalışacak, biz ise kendi payımıza onun açgözlülüğünden yararlanmaya çalışmalıyız."
>
> —"Tüm Rusya Sendikalar Merkez Konseyi Komünist Grubu Toplantısında Verilen Tavizler Hakkında Rapor" (Nisan 1921) [Bizim çevirimiz]

Buna karşılık Deng Xiaoping "sosyalizm ile piyasa ekonomisi arasında temel bir çelişki olmadığını" ilan etti (1985). Deng ve halefleri için mesele asla dünya devrimi için zaman kazanmak değil, Çin'i kapitalist dünya ile temel bir uyum içinde geliştirme hayalinin peşinden gitmekti.

Ham ekonomik verilere bakıldığında son 30 yıl şaşırtıcı sonuçlar doğurmuş olsa da, Çin işçi devletinin gücü sınıfsal temelde değerlendirildiğinde tablo oldukça farklıdır. Çin'in gelişimi kumdan bir temel üzerine inşa edilmiştir: dünya emperyalizmi ile "barış içinde bir arada yaşama". Çin'in yükselişinde temel bir çelişki var: Çin ne kadar güçlenirse, yükselişini mümkün kılan koşulun—ABD hegemonyası altındaki ekonomik küreselleşmenin—altını o kadar oyuyor. Ancak ÇKP, uluslararası işçi sınıfını ABD emperyalizmiyle kaçınılmaz mücadele için bir araya getirmek yerine, on yıllardır çatışmayı önleme araçları olarak "ekonomik karşılıklı bağımlılık", "çok taraflılık" ve "kazan-kazan işbirliğine" inanç inşa etti. Bu tür pasifist yanılsamalar, emperyalizmi kararlı bir şekilde yenebilecek tek güç olan işçi sınıfını silahsızlandırarak Çin Halk Cumhuriyet'ini zayıflatmıştır.

Çin'in konumu, anakarada ortaya çıkan ve işçi devletinin yıkılmasında doğrudan çıkarı olan güçlü yerli kapitalist sınıf tarafından daha da zayıflatılmıştır. Sosyal sisteme yönelik bu ölümcül tehdidi fark etmek bir yana, ÇKP bu sınıfın büyümesini açıkça teşvik etmiş ve "Çin karakterli sosyalizmin" inşasına yönelik katkılarını öne çıkarmıştır. İktidarı işçi sınıfının sömürülmesine dayanan bir sınıfın, işçi sınıfı devlet iktidarına dayanan bir rejim olan proletarya diktatörlüğünün ölümcül düşmanı olduğunu anlamak için Marx uzmanı olmaya gerek yoktur.

Lenin'e göre, yabancı kapitalist imtiyazların tesis edilmesine dahil tek ilke, kapitalistler için "yüzde 150 kâr" anlamına gelse bile, proletaryanın gücünü korumak ve koşullarını iyileştirmekti. Tüm stratejisini hem Rusya'da hem de yurt dışında proletaryanın devrimci potansiyeline dayandırdı. Bu bakış açısının, devrimden vebadan korkar gibi korkan ve her şeyden önce bürokratik ayrıcalıklarını korumak için siyasi istikrar arayan ÇKP bürokrasisinin bakış açısıyla hiçbir ilgisi yoktur. "Ortak refah" inşa etmek bir yana, ÇKP politikaları işçi sınıfı duyarlılıklarını bastırmaya ve yurt dışındaki işçilerle rekabet edebilmek ve sermaye yatırımlarını güvence altına almak için özlemlerini bastırmaya ve çalışma koşullarını olabildiğince sefil tutmaya çalışmıştır. Bundan kazançlı çıkanlar "çok çalışan insanlar" değil, küçük bir bürokrat ve kapitalist klik olmuştur. Gerçek şu ki, ÇKP Çin'de ve uluslararası alanda işçilere karşı yurt içindeki ve yurt dışındaki kapitalistlerle birlikte çalışmıştır. "Sosyalizm" adına yürütülen bu ihanet, ÇHC'yi uluslararası işçi sınıfının gözünde lekelemekte ve 1949 Devrim'inin savunulmasını baltalamaktadır.

IV. LİBERALİZME LİBERALİZMLE KARŞI KOYMAK

1991'den sonra Batı'daki güçlü siyasi uzlaşı, soldan ve sağdan muhalif seslerin olmadığı anlamına gelmiyordu. Ancak genel anlamda bu muhalefet, liberal dünya düzeninin temel ideolojik önermelerine ve hatta bu düzenin materyal temeli olan ABD finans sermayesinin egemenliğine meydan okumadı. Solda ortaya çıkan çeşitli hareketler statükoyu liberal ahlak temelinde, yani statükonun temel ideolojik dayanaklarının içinden eleştirdi. İster serbest ticarete, ister savaşa, ister ırkçılığa ya da kemer sıkmaya karşı olsunlar, soldaki hareketlerin hepsi emperyalizmin aşırılıklarını frenlemeyi, genel sistemi sağlam tutmayı ama en acımasız yönlerini ortadan kaldırmayı esas alıyordu. Lenin'in kendi döneminde emperyalizme yönelik bu tür eleştiriler hakkında açıkladığı gibi, bunlar "emperyalizm ile tröstler arasında, ve dolayısıyla emperyalizmle kapitalizmin temelleri arasında bulunan çözülmez bağları" (*Emperyalizm*) tanımadıkları için "masum bir dilekten" başka bir şey değildi. Ve böylece Sovyet sonrası dönemdeki çeşitli sol hareketler kınadılar, dilekçe verdiler, gösteri yaptılar, şarkı söylediler ve tofu yediler, ancak liberal emperyalizme karşı gerçek bir muhalefet inşa etmekte tamamen başarısız oldular.

Küreselleşme Karşıtı Hareket

Küreselleşme karşıtı hareket, 1999 Seattle DTÖ protestolarında zirveye ulaştı. Bunu dünya çapında çeşitli benzer hareketler izledi ve sonunda Dünya Sosyal Forum'unu doğurdu. Hareketin kendisi sendikalar, çevreciler, STK'lar, yerli gruplar, anarşistler ve sosyalistlerden oluşan eklektik bir karışımdı. Bu karmanın hiçbir tutarlılığı ya da ortak hedefi yoktu; kapitalizmin çarklarının dönmesini durdurmaya çalışan küreselleşmenin kaybedenleri ile onun döngülerini daha az acımasız hale getirmeye çalışan liberalizmin sol kanadının bir koalisyonuydu.

Sendikalarda küreselleşme karşıtlığı, offshoring nedeniyle yaşanan iş kayıplarına karşı işçi sınıfının direnişinden kaynaklanıyordu. Bu meşru işçi sınıfı öfkesi doğru kanalize edildiğinde, uluslararası sınıf güçleri dengesini değiştirebilir ve finans kapitalin saldırısını durdurabilirdi. Bunun için tekelci sermayenin çıkarlarına doğrudan karşı koyan güçlü savunma mücadeleleri gerekirdi: fabrika işgalleri, grevler, sendikalaşma hareketleri. Ancak sendika liderleri bunun tersini yaptı.

ABD'de offshoring'e ve NAFTA'ya karşı çıktılar ama "komünizmle mücadele" yoluyla elde edilmesine kendilerinin de yardımcı oldukları ABD kapitalizminin dünya üzerindeki hakimiyetini aktif bir şekilde kutladılar. Sendikalar bir yandan offshoring'e yol açan faktörü yani ABD emperyalist egemenliğini desteklemeye devam ederken diğer yandan istihdamı savunmak için mücadele edemezlerdi. Korumacı Meksika ve Çin karşıtı kampanyalarından Bill Clinton'ı başkanlık için desteklemelerine kadar bunu desteklediler de. Avrupa'da serbest ticarete karşı resmi muhalefet bile çok daha zayıftı ve birçok sendika Maastricht Antlaşması ve AB için aktif olarak kampanya yürüttü. Bunu yapmayanlar ise, Amerikalı meslektaşları gibi, ekonomik liberalleşmenin arkasındaki egemen sınıfa karşı mücadele etmeyi reddederek, bunun yerine "yabancı çıkarlara" karşı ulusal temelde emek ve sermaye arasında bir blok oluşturmaya çalıştılar. Her iki durumda da sonuç, işçi sınıfı için büyük iş kayıpları ve tüm bölgelerin çürümesi ile tam bir yıkım oldu.

Küreselleşme karşıtı hareketin diğer tarafı ise çeşitli STK'lar, anarşistler, ekolojistler ve sosyalist gruplardan oluşuyordu. Bu grupların çoğunun da ısrarla belirttiği gibi, küreselleşmeye

karşı değillerdi ancak "daha adil", "demokratik" ve "çevre dostu" bir küreselleşme istiyorlardı. Daha önce de açıklandığı gibi, küreselleşme emperyalizmin boyunduruğu altında adil olamaz ve neoliberal saldırı ancak uluslararası işçi sınıfının konumunu güçlendirerek durdurulabilir. Küreselleşme karşıtı hareket bunu ilerletmek için hiçbir şey yapamazdı çünkü sözde sonuçlarıyla mücadele ettiği liberal zafer sarhoşluğunu benimsemişti. Hareket, sınıf mücadelesinin sona erdiğini ve ulus-devletlerin yerini uluslararası şirketlerin aldığını iddia ediyordu... dolayısıyla küreselleşmeyi destekleyen emperyalist devletlere karşı sınıf mücadelesi örgütlemediği açıktı.

Hareket, küreselleşmeyi temelde kaçınılmaz gördüğü ve işçi sınıfını en iyi ihtimalle önemsiz olarak değerlendirdiği için, milyonlarca iş kaybına karşı çıkmak için hiçbir şey yapmadı. Sol, bazı sendika bürokratları ve gerici politikacılar tarafından dile getirilen korumacı şovenizmi kınadı, ancak bunu işleri ve çalışma koşullarını savunacak bir program sunmadan yaptı. Bu, aynı zamanda ABD'nin dışa açılmalarının yararı için korumacılığı ve yerliciliği kınayan Bush'ların ve Clinton'ların sol bir yankısı olmak anlamına geliyordu. Küreselleşme karşıtı hareketin reddettiği temel gerçek, ABD ve Avrupa'daki işçi sınıfı işlerinin gerçek bir savunusunun Üçüncü Dünya işçilerinin çıkarlarına aykırı olmayacağı, aksine artan emperyalist yağmayı frenleyerek onların konumunu güçlendireceğidir. Enternasyonalist olmak için işçi sınıfı "liberal" ve "aydınlanmış" olmamalıdır; emperyalizmi yıkmak için birleşmelidir. Emperyalist burjuvaziye karşı her mücadele nesnel olarak uluslararası işçi sınıfını bir araya getirecek ve onu milliyetçi liderliklerinden koparacaktır.

Küreselleşme karşıtı hareket birkaç ayaklanmaya neden olmayı başarsa da, bunlar liberal emperyalizm için bir tehdit oluşturmadı. Statükoya temel bir bağlılıkla felç olan hareket, nihayetinde 1990'larda ve 2000'lerin başında finans kapitalin ezici saldırısında sadece bir dipnot oldu. Sonunda, NAFTA ve AB'ye yönelik resmi muhalefet bile neredeyse tüm işçi hareketi ve sol tarafından terk edildi. Batı'da milyonlarca işçiyi Trump, Fransa'da Le Pen ve İtalya'da Meloni gibi demagoglara iten şey, küreselleşmeye karşı çıkan güçlerin iktidarsızlığıdır.

2008 Sonrası ABD ve Avrupa'da Müesses Nizam Karşıtı Sol

2007 kredi balonu liberal düzeninin en yüksek noktasına işaret ediyordu. Bunu izleyen ekonomik kriz, istikrara ve ekonomik büyümeye katkıda bulunan dinamiklerin—artan dünya ticareti, verimlilik artışı, siyasi ve jeopolitik uzlaşı—çökmesi ve tersine dönmesiyle önemli bir dönüm noktasını temsil etti. Kriz ve sonrasında yaşananlar Sovyet sonrası dönemi sona erdirmese de, onun altını oyan eğilimleri hızlandırdı. Batı dünyasının büyük bölümünde, milyonlarca iş kaybı ve tahliyenin ardından gelen kemer sıkma dalgası derin bir siyasi hoşnutsuzluk yarattı. 1990'lardan bu yana ilk kez, Sovyet sonrası uzlaşının temel direklerine saldıran büyük siyasi hareketler ortaya çıktı. Sağda korumacılık, "çok taraflılık" karşıtlığı ve açık şovenizm ana akım haline geldi. Solda ise kemer sıkma politikalarına muhalefet, kamulaştırma çağrıları ve bazı çevrelerde NATO karşıtlığı vardı. Bu hareketlerin özellikleri büyük farklılıklar gösterse de bir sonuç kendini dayatıyor: popülist sağ 2020'deki belirli bir düşüşün ardından bugün yeniden canlanırken, solun müesses nizam karşıtı hareketleri çoğunlukla çöktü. Bu başarısızlığı ne açıklıyor?

Müesses nizam karşıtı sol, 2008'den sonra şiddetlenen onlarca yıllık neoliberal saldırılar ve ABD ve Britanya örneğinde Afganistan ve Irak'taki askeri müdahalelere muhalefet tarafından ön plana çıkartıldı. Bu hareketler statükoya karşı tepki gösterirken, statükodan kesin olarak kopmadılar. Her biri kendi yöntemleriyle, aşağılayıcı toplumsal koşullardan sorumlu emperyalist burjuvaziye bağlıydı. Bu eğilimin standart taşıyıcıları Britanya'da Corbyn, ABD'de Sanders, Yunanistan'da Syriza ve İspanya'da Podemos idi. Bunların aksine Fransa'da Mélenchon henüz gözle görülür bir başarısızlığa uğramadı. Bununla birlikte, hareketi yabancı muadillerinin çöküşüne yol açan tüm bileşenleri içeriyor.

Sanders'ın durumunda, kendisi ABD emperyalizminin iki partisinden biri olan Demokrat Parti'nin bir temsilcisidir. "Milyarder sınıfına" karşı "siyasi bir devrim" hakkındaki konuşmaları, milyarderleri temsil eden bir partiye olan bağlılığı göz önüne alındığında hiçbir şey ifade etmiyordu. Dahası, liberal reformist bir politikacı olarak Sanders'ın vaat ettiği en büyük reform olan "Herkes için Medicare", her zaman daha gerici Cumhuriyetçi kapitalistlere karşı "ilerici" Demokrat kapitalistlerle birliğe tabi kılındı. Sanders "sağla mücadele" adına, üzerinde durduğunu iddia ettiği ilkelere ihanet etti. Sanders temsil ettiği hareketin duyarlılıklarını ne kadar ayaklar altına aldıysa, Demokrat Parti içinde o kadar yükseldi. Bugün bu hareketi Demokrat Parti dışında ve Sanders olmadan yeniden yaratmak isteyenler, egemen sınıfa teslimiyete yol açan şeyin liberal reformizm programının kendisi olduğunu anlamakta başarısız oluyorlar. İşçi sınıfının çıkarlarını ABD kapitalizminin sürdürülmesiyle uzlaştırmaya çalışan herhangi bir program, zorunlu olarak Amerikan kapitalizminin iki kanadından birinde destek arayacaktır. ABD siyasetinin gerici döngüsünü kırmak ve çıkarlarını gerçekten ilerletmek için, işçi sınıfının hem liberallere hem de muhafazakarlara karşı tamamen bir muhalefet olarak inşa edilmiş kendi partisine ihtiyacı vardır.

Corbyn hareketi Sanders'ın etrafındaki harekete benziyordu ancak iki önemli açıdan farklılık gösteriyordu. Birincisi, Demokrat Parti'nin aksine İşçi Partisi'nin bir burjuva işçi partisi olmasıdır. İşçi sınıfı tabanı, Corbyn'in neden İşçi Partisi liderliğini kazanabildiğini kısmen açıklarken, Sanders'ın Demokratik müesses nizam tarafından durdurulduğunu açıklıyor. Bir diğer önemli fark ise Corbyn'in dış politika söz konusu olduğunda kırmızı çizgileri aştığıdır. NATO ve AB karşıtlığı, Ukrayna'daki 2014 NATO destekli darbeye yönelik eleştirileri, Filistinlilere verdiği destek ve nükleer silahlara karşı çıkması egemen sınıf için kesinlikle kabul edilemezdi.

Britanyalı müesses nizamın kuduz düşmanlığı ve kendi partisi içinde kendisine karşı süregelen isyan karşısında Corbyn'in önündeki alternatifler, egemen sınıfla doğrudan yüzleşmek ya da teslim olmaktı. Ancak Corbyn'in pasifizm programı ve işçici reformizm sınıf savaşını kazanmayı değil yatıştırmayı amaçlıyor. Dolayısıyla Corbyn her fırsatta işçi sınıfını ve gençliği onlara karşı harekete geçirmek yerine egemen sınıfı ve kendi partisinin sağ kanadını yatıştırmaya çalıştı. Corbyn, Trident nükleer denizaltı programının yenilenmesi, İskoçya için kendi kaderini tayin hakkı, İsrail-Filistin sorunu, NATO ve en kararlı şekilde Brexit konularında teslim oldu. Corbyn örneği, Sanders'tan bile daha fazla, sınıf mücadelesinin yürütülmesinde reformizmin mutlak iktidarsızlığının klasik bir örneğidir.

Syriza'nın durumu, Yunanistan'da AB'nin dayattığı kemer sıkma politikalarına karşı kitlesel muhalefetin bir sonucu olarak iktidara gelmesi bakımından farklıdır. Yükselişinin hızı ancak ihanetinin derinliği ile eşleşti. Syriza, 2015 yılında AB kemer sıkma paketini ezici bir çoğunlukla reddeden bir referandum düzenledikten sonra, Yunan emekçilerine yönelik daha da sert saldırılar için emperyalist taleplere boyun eğerek halkın iradesini pervasızca ayaklar altına aldı. Bu ihanetin nedeni Syriza'nın sınıfsal doğası ve programında yatmaktadır. Yunanistan'da emperyalizme karşı durabilecek tek güç örgütlü işçi sınıfıdır. Ancak Syriza bir işçi sınıfı partisi değildir. Yunan kapitalistlerinin yanı sıra Yunanistan'ın işçilerine ve ezilenlerine de hizmet edebileceğini iddia etti... tüm bunları ülkeyi AB'de tutarken yaptı. Bu efsane gerçeklikle ilk temasta patladı. Solun büyük bir kısmı Syriza'yı ihanetine kadar alkışlarken, Komünist Parti Yunanistan'ın emperyalizm tarafından ezildiğini bile inkar ederek bir kenarda durdu. Her iki politikanın sonuçları da Yunan halkının üzerine yıkıldı. Bu fiyasko,

Yunanistan'da ulusal kurtuluş mücadelesini sınıf bağımsızlığı ve işçi iktidarı ihtiyacıyla birleştiren bir partiye duyulan acil ihtiyacı göstermektedir.

Dünya akut bir kriz dönemine girerken, Batı'daki işçi hareketi kendisini siyasi olarak düzensiz ve demoralize olmuş, inandığı güçler tarafından ihanete uğramış olarak bulmaktadır. Bu durum kuşkusuz kısa vadede sağ için kazanımlara yol açacak olsa da, işçi sınıfı ve halk kitlelerinin yeni bir yükselişi, liberal statükonun temsilcilerine karşı siyasi alternatiflere olan ihtiyacı bir kez daha ortaya çıkaracaktır. Yeni bir yenilgi ve gericilik döngüsünden kaçınmak için geçmişteki başarısızlıklardan ders çıkarılması elzemdir.

Covid-19, Liberal Felaket

Covid-19 pandemisi sırasında sol, liberal düzene karşı cılız bir muhalefet bile sunmadı. Dünyanın dört bir yanındaki burjuvaziler, çökmekte olan sağlık sistemlerini ve korkunç yaşam koşullarını düzeltmek için hiçbir şey yapmazken, halklarını aylarca kilit altında tutarken, sol alkışladı ve daha sıkı kapanmalar için çağrıda bulundu. İşçi sınıfına yönelik her saldırı "bilimi takip etmek" adına kabul edildi. Kapitalist toplumda bilimin tarafsız olmadığı, burjuvazinin çıkarlarına hizmet etmek için kullanıldığı şeklindeki temel anlayış, Marksist olduğunu iddia edenler tarafından bile pencereden dışarı atıldı.

Sonuç kendi adına konuşuyor. Milyonlarca kişi virüsten öldü, milyonlarca kişi işini kaybetti, aileler kadınlar, çocuklar ve akıl sağlığı pahasına evlerine kapatıldı. Bilimin birbiri ardına gerici politikaları meşrulaştırmak için kullanıldığı düşünüldüğünde, milyonlarca insan "bilime" karşı çıktı ve hayat kurtaran aşıları reddetti. Sağlık sistemi kurtuldu mu? Hayır, her yerde eskisinden çok daha kötü durumda. Çalışan insanlar virüsten korundu mu? Hayır, tehlikeli koşullarda çalışmaya devam ettiler. Yaşlılar korundu mu? Birçoğu köhne bakım evlerinde öldü. Yaşayanlar ise sosyal izolasyon ve egzersiz eksikliği nedeniyle yaşam kalitelerinin ve yaşam beklentilerinin düştüğünü gördüler. Bakım evleri ve emeklilik merkezlerindeki kriz her zamankinden daha kötü.

Liberaller ve sol, "hayat kurtarmak" adına, hükümetlere ve "bilime" boyun eğmekten başka bir alternatif olmadığını savunuyor. Ama bir alternatif vardı. İşçi sınıfının meseleleri kendi eline alması ve kendi sınıf çıkarlarına uygun bir yanıt vermesini sağlaması gerekiyordu. Sendikalar, iş yerlerinin kapatılmasına ya da ölüm tuzaklarında çalışmaya karşı güvenli iş yerleri için mücadele etmeliydi. İş güvenliğini sendikalar yerine patronlar ve hükümetler kontrol ettiği sürece, işçiler önlenebilir ölümlere maruzdurlar. Sağlık hizmetleri ve okullardaki sendikaların daha iyi koşullar için mücadele etmesi gerekiyordu, daha sonra hayali kazanımlar için fedakarlık yapmaları değil. Bu fedakarlıklar kamu hizmetlerini kurtarmadı ama egemen sınıfın onları daha da sıkıştırmasına izin verdi. Sağlık hizmetleri, barınma, çalışma koşulları, toplu taşıma ya da yaşlıların bakımı gibi krizin ardında yatan sosyal hastalıklar ancak egemen sınıfa ve onun kapanmalarına karşı mücadele edilerek ele alınabilir.

İşçi hareketinin kapanmalara tamamen boyun eğmesi, pandeminin feci sonuçlarına yönelik her türlü muhalefetin sağcılar ve komplocu güçler tarafından domine edilmesini garanti altına aldı. Kapanmalara karşı kitlesel gösterilere ya da zorunlu aşılara karşı protestolara katılan insanların çoğu, bunu pandemi sırasında kapitalist politikaların toplumsal sonuçlarına duydukları meşru öfke nedeniyle yaptılar. Sol, bu duyguların önüne geçmek ve onları işçi sınıfının koşullarını ilerletecek bir mücadeleye kanalize etmek yerine, ezici bir çoğunlukla onları kınadı ve devlet tarafından bastırılmalarını alkışladı.

Solun ve işçi hareketinin pandemideki mutlak ihanetinin temeli, Sovyet sonrası dönemin tamamı boyunca atıldı. Küresel boyutlardaki bu kriz vurduğunda ve burjuvazi ulusal birliğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğunda, işçi hareketi hazır ola geçti ve işçi sınıfını sadakatle "bilim" ve "ortak fedakarlık" arkasında topladı. Hükümetler ve solun çoğu pandemiyi halının altına süpürmeye çalışsa da, bu işten o kadar kolay sıyrılamayacaklar. Bu felaketin sonuçları işçi sınıfı ve gençlik üzerinde derin bir iz bıraktı ve onları cevaplar ve alternatifler aramaya itti.

V. ÇÜRÜYEN LİBERAL DÜZEN

Kibir Histeriye Dönüşüyor

1980'lerden 2000'lerin başına kadar dünya siyasetinin dinamiği ABD'nin gücünün göreceli olarak güçlenmesini destekledi. ABD ekonomik, askeri ve siyasi konumunu ne kadar geliştirirse, liberal dünya düzenini destekleyen merkezcil güç de o kadar güçlendi. Kendi kendini güçlendiren bu dinamik, Sovyetler Birliği'ndeki karşı devrimin ardından doruk noktasına ulaştı. ABD'nin nispeten sınırlı doğrudan müdahalesi ile birlikte yaygın siyasi ve ekonomik liberalleşmeyi mümkün kıldı. O dönemde tarihin akımları ABD kapitalizminin çıkarlarını ileriye doğru itiyor gibi görünüyordu.

Ancak fizikte olduğu gibi siyasette de her eylemin bir tepkisi vardır. ABD hegemonyasının sonuçları kaçınılmaz olarak karşıt güçleri harekete geçirdi. ABD'nin giderek pervasızlaşan askeri müdahaleleri jeopolitik felaketlere yol açmış, kaynakları israf etmiş ve hem içeride hem de dışarıda Amerikan dış politikasına karşı muhalefeti sertleştirmiştir. Finansal deregülasyon ve sanayisizleşme ABD'nin ekonomik gücünün içini boşaltıp rakiplerini güçlendirirken aynı zamanda tüm dünya ekonomisini çok daha dengesiz ve krize eğilimli hale getirdi. ABD egemen sınıfı liberalizmi gerici çıkarlarını ilerletmek için kullandıkça, liberalizme karşı direniş de artıyordu. Yavaş ama emin adımlarla, liberal dünya düzenini destekleyen dinamiklerin zayıfladığına ve buna karşı çıkan güçlerin güçlendiğine dair işaretler artmaya başladı. 2008 finansal krizi, 2014'te Ukrayna'da yaşanan darbe ve çatışma, 2016'da Donald Trump'ın seçilmesi ve Brexit bu eğilimin önemli işaretleridir.

ABD gücünün zayıfladığını hissettikçe, kibri histeriye dönüştü. Çin ve Rusya'ya karşı koyarak, müttefiklerini sıkıştırarak, giderek daha fazla ülkeye yaptırım uygulayarak gücünü desteklemek için kendini daha da güçlü bir şekilde zorluyor. Ancak bu çabalar giderek artan maliyetlere ve azalan getirilere neden oluyor. ABD'nin tepkisi, gerilemesini durdurmak bir yana, daha da pekiştirdi. Bugün, pandemi ve Ukrayna'daki savaşın ardından, dünya siyasetinin dinamiğinin tersine döndüğü açıktır. Artık liberal dünya düzeninin hızlanan bir parçalanmaya doğru gittiğine işaret ediyor. NATO ve Rusya bir vekalet savaşına girmiş durumda. ABD-Çin ilişkileri sürekli bir düşmanlık halindedir. Popülist milliyetçilik, emperyalist olmayan dünyada hem solcu (Meksika) hem de sağcı (Hindistan, Türkiye) ifadeler alarak yükselişte. Batı'da siyaset, geleneksel liberalizmden koparak emperyalist hakimiyeti güçlendirmeye çalışanlar (Trump, Almanya için Alternatif [AfD], Le Pen, Meloni) ile liberal haçlı seferini ikiye katlayarak hakimiyeti güçlendirmeye çalışanlar (Biden, Trudeau, Alman Yeşiller Partisi) arasında giderek daha fazla kutuplaşıyor.

Dünyanın giderek artan istikrarsızlığı kimse için bir sır değil. Tartışma, çatışmanın tabiatı üzerinde ortaya çıkmaktadır. Liberaller için bu, Demokrasi ve Otokrasi arasındaki bir çekişmedir. Liberteryenler ve sosyal demokratlar için bu, devlet müdahalesine karşı serbest piyasadır. Stalinistler ve Üçüncü Dünyacılar için bu, hegemonya ve çok kutupluluk arasındaki bir rekabettir. Hepsi yanılıyor. Cevap *Komünist Manifesto*'nun basit ama nüfuz edici sözlerinde yatmaktadır: "Bugüne kadarki tüm toplum tarihi, sınıf mücadeleleri tarihidir." Ve bugünün çözülmekte olan liberal dünya düzeni de sınıf mücadelesinin yasalarını takip etmektedir. Dünyayı şekillendiren temel

çatışma ÇKP ile ABD kapitalistleri, Trump ile Biden, Putin ile NATO ya da Meksika'nın Lopez Obrador'u (AMLO) ile Yankee emperyalizmi arasında değil; emperyalist aşamasındaki kapitalizmin toplumsal çürümesi ile dünya proletaryasının çıkarları arasındadır. Bu anlayış tarafından yönlendirilmeyenler, insanlığın ilerlemesi için mücadeleyi ilerletmek bir yana, önümüzdeki kargaşada kendilerini yönlendiremeyeceklerdir.

Küresel Ekonomi: Dev Bir Saadet Zinciri

Daha önce de açıklandığı üzere, ABD hegemonyası emperyalizmin büyüme potansiyelinde geçici bir iyileşme sağlamıştır. Kapitalist dünyanın son otuz yıl boyunca uzun süreli istikrarını sağlayan da ekonomik konjonktürdeki bu iyileşmeydi. Ancak bugün sadece genişleme olanakları tükenmekle kalmıyor, aynı zamanda önceki genişlemeyi mümkün kılan koşullar da tersine dönüyor. Bunun sonucu, üretici güçlerde önemli bir yıkım ve bununla birlikte gelen dengesizlik olacaktır. Troçki'nin *Lenin'den Sonra Üçüncü Enternasyonal*'de yazdığı gibi, "Zira sınıflar gibi devletler de, kıt ve azalan bir pay için, bol ve büyüyene göre daha sert bir şekilde mücadele ederler." Bu faktör mevcut dünya durumunun temelini oluşturmaktadır ve konjonktürde büyük bir değişiklik olmadığı sürece de oluşturmaya devam edecektir.

Sekiz ila on yıllık patlama ve çöküş döngüleri kapitalist ekonominin normal dalgalanmalarıdır. Vahşi spekülasyon ve aşırı üretimin ardından çöküş ve panik gelir. Sovyet sonrası dönem de farklı olmamıştır. Ancak, gerçek büyüme olanakları azaldıkça, spekülasyon ve kredi, ABD'nin tüm düzenini ayakta tutmaya çalıştığı başlıca yöntem haline geldi. 2008'deki "Büyük Durgunluk" sonrasında yaşananlar bunu açıkça ortaya koymuştur. Olası bir depresyonla karşı karşıya kalan ABD, tarihsel olarak eşi benzeri görülmemiş bir kredi ve parasal genişlemeyi koordine etti. Bu, gerçek büyümenin cansız olmasına karşın varlık fiyatlarında devasa bir artış yarattı. Çoğu burjuva iktisatçı için bile, bunun basitçe ileride daha büyük bir çöküşün koşullarını hazırlamak anlamına geldiği açıktır. On yılı aşkın bir süredir, büyümenin bocaladığına dair her işarette oyun kitabı aynıydı: kredileri artırarak pamuk ipliği ile bağlamak. Covid-19 salgını sırasında bu bir kez daha tüm zamanların en yüksek seviyelerine çıkarıldı. Kapitalistler, ekonominin büyük bir bölümünü kapatmanın sonuçlarını çözmek için basitçe para bastılar. Bu çok fazlaydı ve nihayet bu yaklaşımın olanakları, kaçınılmaz "enflasyonun geri dönüşü" ile sınırına ulaştı.

Amerika Birleşik Devletleri'nde faiz oranlarındaki ciddi artış, dünya ekonomik sisteminden büyük miktarlarda likidite çekmektedir. Warren Buffett'ın ünlü sözünde olduğu gibi, "Yükselen bir dalga tüm tekneleri yüzdürür.... Ancak sular çekildiğinde kimin çıplak yüzdüğünü anlarsınız." On beş yıllık kolay para döneminin ardından, ekonominin devasa bölümlerinin "çıplak yüzdüğü" kesindir. Pamuk ipi koptuğunda, sonuçların felaket olması kaçınılmazdır. ABD kapitalist besin zincirinin tepesinde yer aldığından ve uluslararası kredi koşullarını esasen kontrol ettiğinden, krizin merkez üssü olduğu ortaya çıksa bile, dünyanın geri kalanına sonuçların bedelini ödetmek için baskın konumunu kullanabilecektir. Bu durum özellikle Sri Lanka, Pakistan ve Lübnan gibi birçoğu halihazırda derin bir kriz içinde olan gelişmekte olan dünyanın ülkeleri için yıkıcı olacaktır. Ancak sonuçları küresel olacak ve ABD'nin bugün müttefik olarak gördüğü güçler de dahil olmak üzere dünya düzenine daha fazla darbe indirecektir.

Ekonomi kurumlarının önemli bir kısmı ya yalan söylüyor ya da dünya ekonomisinin geleceği konusunda kasıtlı olarak kör. Sosyal-demokrat solun bazı kesimleri, yüksek hükümet borcu seviyelerinin büyük bir endişe kaynağı olmadığını ve çalışan insanların düşük faiz oranları ve daha fazla borçtan, mevcut yüksek faiz oranları politikasından daha fazla fayda sağlayacağını savunmaktadır. Bu, burjuvazi içinde bir sonraki seçimlere kadar sorunları bir kez daha pamuk ipliğiyle bağlamak isteyenlerin bir yankısıdır. Gerçek şu ki, ister yüksek borç, ister yüksek enflasyon ya da deflasyon olsun, tüm politika alternatifleri işçi sınıfının yaşam standartlarına saldırmak için kullanılacaktır. Bunun altında yatan temel sorun, kağıt üzerinde var olan sermaye ile dünya ekonomisinin gerçek üretken kapasiteleri arasındaki büyük dengesizliktir. Hiçbir finansal sihirbazlık bu sorunu çözemez. Tek çıkış yolu, işçi sınıfının siyasi ve ekonomik dizginleri ele alması ve ekonomiyi rasyonel bir şekilde yeniden örgütlemesidir.

Sağcı ekonomistlere göre çözüm, serbest piyasanın işini yapmasına izin vermektir: yıkıcı bir kriz olacağını kabul etmek, zayıfların ölmesine ve güçlülerin daha güçlü çıkmasına izin vermek. Ancak serbest piyasa kapitalizmi dönemi çoktan geride kaldı. Dünya ekonomisine, diğer ülkelerin tekelleriyle rekabet eden az sayıda devasa tekel hakim. Hiçbir devlet tekellerinin çökmesine izin vermeye hazır değil. Ford ve GM iflas ederse, bu Amerikan serbest girişimini canlandırmaz, Toyota ve Volkswagen'i güçlendirir. Dizginlenmemiş kapitalizm serbest piyasalara değil tekellere yol açar. Bu bir yandan küresel ölçekte merkezileştirilmiş planlı üretim eğilimini yansıtır. Ancak diğer yandan, emperyalizm altında tekeller üretici güçlerin büyümesini engelleyerek çürümeye ve asalaklığa yol açar.

Ekonomist Michael Hudson gibi sosyal demokratlar için her derde deva "karma ekonomi"dir, yani devlet müdahalesi ve düzenlemesiyle kapitalizm. Son yıllarda ekonomi ve hükümet çevrelerinde bu sapkınlık olarak görülürken, planlama yeniden moda olmaya başladı. Bunun nedeni aydınlanma değil, ulusal kapitalizmin iflastan kurtulmak ve Çin ile rekabet edebilmek için desteklenmeye ihtiyaç duymasıdır. İşçi sınıfı sınıf mücadelesi yoluyla kapitalistlerden tavizler koparabilirken, emperyalizmin çelişkilerini düzenlemek mümkün değildir. Sistemin irrasyonelliği ve asalaklığı kapitalist birikimin dinamiklerinde kök salmıştır. Hükümet, kapitalist finansörlerden oluşan küçük bir kliğe bir karşı denge unsuru değildir, ancak onların yürütme komitesi olarak hizmet eder. Ekonomik meselelere müdahale ettiğinde, bu nihayetinde emperyalist egemen sınıfın yararınadır.

Ukrayna-Rusya Savaşı: ABD Hegemonyasına Askeri Meydan Okuma

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden bu yana ABD hegemonyasına karşı açık ara en büyük meydan okumadır. Büyük bir gücün ABD'ye bu kadar doğrudan meydan okuyacak özgüvene sahip olması -ve şimdiye kadar bundan paçayı kurtarması- gerçek bir büyük değişime işaret ediyor. Bu savaş son on yıllardaki savaşların hiçbirine benzemiyor. Düşük seviyeli bir ayaklanma karşıtı savaş değil, yüksek yoğunluklu bir endüstriyel savaş. Sonuç sadece Ukrayna'nın kaderini belirlemekle kalmayacak, aynı zamanda Avrupa'daki ve uluslararası güç dengeleri üzerinde de büyük bir etkiye sahip olacaktır.

Ukrayna savaşının iki belirleyici aktörü Rusya ve ABD'dir. Savaş, NATO'nun on yıllardır doğuya doğru genişleyerek Rusya'nın etki alanı içinde olduğunu düşündüğü ülkelere yayılmasının bir sonucu olarak patlak vermiştir. Rusya Ukrayna'yı hayati bir stratejik çıkar olarak görüyor ve Ukrayna'yı kendi yörüngesine alana ya da yenilgiye uğrayana kadar çatışmayı tırmandırmaya hazır. Amerika'nın pozisyonu ise daha karmaşık. Ukrayna ABD için az stratejik değere sahip ve Avrupa'nın marjinal bir art bölgesi olarak görülüyor. Batılı liberal düzen için "Ukrayna'yı savunmak" liberal dünya düzenini, yani ABD'nin istediği her yerde istediğini yapma hakkını savunmak anlamına geliyor.

Ukrayna'nın Rusya tarafından yenilgiye uğratılması ABD için küçük düşürücü bir darbe olacaktır. Bu durum zayıflık sinyali verecek, Avrupa'nın siyasi düzeni için istikrarsızlaştı-

rıcı sonuçlar doğuracak ve NATO'nun geleceği üzerinde soru işareti yaratacaktır. Bu yüksek riskleri göz önünde bulunduran ABD ve müttefikleri, Ukrayna'ya daha fazla silah sağlayarak savaşı sürekli tırmandırdı. Rusya ise kısmi seferberlik ilan ederek karşılık verdi ve Ukrayna ordusunu imha ediyor. Tırmanışı ABD yönlendiriyor olsa da, ne ABD ne de müttefikleri henüz savaş ekonomisine geçerek ya da doğrudan müdahale ederek Rus ordusunu kesin olarak yenme taahhüdünde bulunmadı. Çatışma şimdilik Ukrayna'nın kontrolü üzerine bölgesel bir çatışma olarak kalmaya devam ediyor.

İşçi sınıfının liderleri her yerde proletaryayı kendi egemen sınıfının çıkarlarının arkasında toplamıştır. Ancak savaşın toplumsal sonuçları her geçen gün isyan tohumlarını ekmektedir. Marksistler için, bu çatışmada işçi sınıfının çıkarlarını ilerletebilecek yeni bir liderlik inşa etmek için bu büyüyen çelişkiye müdahale etmek son derece önemlidir. Temel başlangıç noktası, Ukrayna'daki çatışmadan sorumlu olanın, bugün ABD egemenliğindeki liberal düzen olarak tanımlanan emperyalist sistemin kendisi olduğu olmalıdır. Tüm dünya proletaryasının dünya üzerindeki emperyalist zorbalığa son vermekte çıkarı vardır ve ister Rus, ister Ukraynalı, Amerikalı, Çinli ya da Hintli olsun, dünya işçileri ancak bu temelde birleşebilir. Ancak bu genel perspektifin uygulanması, her ülkedeki değerlendirmelere göre farklı somut ifadeler alır.

Rus işçiler, kendi hükümetlerinin zaferinin emperyalizme temel bir darbe vurmayacağını anlamalıdır. Bu, Rusya'nın dünya emperyalizminden bağımsızlığını ilerletmeyecek, aksine onu Rus oligarkların çıkarı için Ukrayna'daki sınıf kardeşlerinin ezicisi haline getirecektir. ABD dış politikasında kısa vadede ne tür bir yenilgiye yol açarsa açsın, Ukrayna ulusunun zalimleri haline gelmenin bedelini ödemeye değmez. Ukraynalılar ve Ruslar arasında sürekli bir çatışma sadece dünya emperyalizminin bölgedeki güçlerini güçlendirecektir. NATO ve AB, Rus ve Ukraynalı işçilerin kendi egemen sınıflarına karşı, büyük Ekim Devrimi tarzında ortak bir devrimci cephesi tarafından çok daha sert bir darbe alacaktır. ***Silahları Rus ve Ukraynalı oligarklara çevirin! ABD emperyalizmine karşı devrimci birlik için!***

Ukraynalı işçiler ABD, AB ve NATO'nun müttefikleri olmadığını, Ukrayna'yı kendi çıkarları için bir piyon olarak kullandıklarını, kanlarını emip sonra da bir kenara atacaklarını anlamalıdırlar. Ukrayna'nın ulusal bağımsızlığı emperyalizmle ittifak yaparak güvence altına alınamaz, aksine bu Washington'a kölelik anlamına gelir ve Rusya'nın daimi düşmanlığını garanti altına alır. Ukraynalı işçiler, aynı zamanda hükümetlerinin Rus azınlıklara uyguladığı baskıya da karşı çıkmalıdır. Rus azınlıkların bu şekilde savunulması, Kremlin'in savaş çabalarını Zelenski'nin planlarından bir milyon kat daha fazla baltalayacaktır. Oligarkların ve emperyalistlerin gerici entrikaları olmasaydı, sınırlar ve ulusal azınlıkların hakları sorunu kolaylıkla ve demokratik bir şekilde çözülebilirdi. Ukraynalı işçilerin Washington'un emri altında ve Wall Street'in çıkarları için katledilmeye gönderildiği her geçen gün daha da netleşmektedir. Bu çılgınlığa bir son vermek için Rus işçi sınıfıyla birleşmelidirler; aksi her şey sadece daha fazla katliam ve baskıya yol açacaktır. ***Rusların, Ukraynalıların, Çeçenlerin ve diğer tüm ulusal azınlıkların kendi kaderlerini tayin hakkı için!***

Batı'da işçiler, NATO'nun Ukrayna'daki demokrasi mücadelesi uğruna fedakarlık yapmaları gerektiği propagandasıyla bombardımana tutuluyor. ABD, Almanya, Britanya ve Fransa'daki proletaryanın kendi çıkarlarını ve dünya işçilerinin çıkarlarını savunmak için yapabileceği en iyi şey, kendi ülkelerinde onların kanını emen mali asalaklara ve tekellere karşı mücadele etmektir. Bunu yapmak için de bu güçlere sadık sendika ve sosyal demokrat liderlerden oluşan gerici güruhu süpürüp atmalıdırlar. Yurttaki ihanetçileri, yurt dışında NATO tankları ve bombalarıyla "demokrasi" kurma çağrılarından ayrılamaz. "Barıştan", "sendikal mücadeleden" ve hatta "sosyalizmden" söz eden ama bu savaş çığırtkanlarının ve emperyalizmin bariz hizmetkarlarının kuyruğuna takılan pasifist ve merkezci bataklık olmasaydı, bu hainler çoktan gitmiş olacaklardı. Savaş karşıtı bir hareket, ancak işçi hareketi içindeki sosyal-şovenizmin uzlaşmacılarını dışladığı takdirde bir değer ifade eder. ***Rusya üzerindeki yaptırımlar kaldırılsın! Kahrolsun AB ve NATO! Sovyet Avrupa Birleşik Devletleri için!***

Latin Amerika, Asya ve Afrika'da giderek artan sayıda emekçi insan Rusya'yı emperyalizme karşı bir güç olarak görmektedir. Bu yanlış inanç onları ABD, Batı Avrupa ve Japonya'nın boyunduruğundan kurtarmak için hiçbir işe yaramayacaktır. Putin bir anti-emperyalist değil ve hiçbir ülkenin ulusal kurtuluş mücadelesinde müttefik olmayacaktır. Tam da bu nedenle AMLO, Güney Afrika'nın Ramaphosa'sı, Hindistan'ın Modi'si ve Çin'in Xi'si ona sempati duyuyor ya da açıkça düşmanlık beslemiyor. Putin'e verilen destek, Küresel Güney'in işçi sınıfını, devrimci mücadele olmaksızın yaşam koşullarını iyileştirebileceği ve emperyalizmden kurtulabileceği yanılsamasıyla uyutuyor. Küresel Güney'in gerici liderleri, dünyanın ezilen kitlelerinden gelen en ufak bir ayaklanma işaretinde, bugün kınadıkları aynı emperyalistlere bakacaklardır. Gerçek anti-emperyalist güç Ukrayna, Rusya ve Batı'daki işçilerdir. Onlar ve dünya işçileri, ister büyük güçlerin isterse de kendileri ezilen ulusların ellerinde olsun, tüm ulusal baskılara karşı çıkarak ortak bir enternasyonalist bayrak etrafında birleşebilirler. Emperyalistlere ait varlıklar kamulaştırılsın! Dünya işçileri, birleşin!

Çin: Stalinist Kuşak ya da Proleter Yol

Çin'in son 30 yılda büyümesini ve zenginleşmesini sağlayan dinamikler giderek daha hızlı bir şekilde çözülürken, ÇKP'nin küresel serbest piyasa kapitalizmine olan inancı sarsılmıyor. Xi Jinping, 2022 Davos Dünya Ekonomik Forumu'nda yaptığı konuşmada şunları söyledi

> "Ekonomik küreselleşme çağın trendi. Bir nehirde karşı akıntıların varlığından emin olunsa da, hiçbiri onun denize akmasını engelleyemez. İtici güçler nehrin ivmesini artırır ve direnişler yine de nehrin akışını güçlendirebilir. Yol üzerindeki ters akıntılara ve tehlikeli sığlıklara rağmen, ekonomik küreselleşme hiçbir zaman rotasından sapmamıştır ve sapmayacaktır. Dünyanın dört bir yanındaki ülkeler gerçek çok taraflılığı desteklemelidir. Engelleri kaldırmalıyız, duvarlar örmemeliyiz. Dışa açılmalıyız, içe kapanmamalıyız. Ayrışma değil bütünleşme arayışında olmalıyız. Açık bir dünya ekonomisi inşa etmenin yolu budur. Küresel yönetişim sistemindeki reformlara adalet ve adillik ilkesiyle rehberlik etmeli ve merkezinde Dünya Ticaret Örgütü'nün yer aldığı çok taraflı ticaret sistemini korumalıyız."

Ne yazık ki CPC için "çok taraflı ticaret sisteminin" geleceği her şeyden önce ABD'nin eylemlerine bağlıdır ve ABD mevcut eğilimlerin devam etmesine izin veremez. Ya dünyanın geri kalanından tavizler koparak zirvedeki konumunu güçlendirecek ya da yıkılırken tüm yapıyı da beraberinde yıkacaktır.

On yılı aşkın bir süredir ABD ile Çin arasındaki gerilim giderek artıyor. Çin'in liberal demokrasiye doğru ilerlemediği, aksine gerçek bir ekonomik ve askeri rakip haline geldiği netleştikçe ABD de baskıyı arttırmaktadır. Artan baskı, ÇKP'yi ekonomi ve siyasi muhalefet üzerindeki iç kontrolünü (örneğin Hong Kong) ve askeri konumunu güçlendirmeye itiyor. Bu da ABD'nin vidaları daha da sıkmasına yol açıyor. Bu hızlanan dinamik, ABD-Çin gerilimini on yılların en yüksek seviyesine çıkararak açık bir askeri çatışma tehdidi yarattı.

Böyle bir durumda, uluslararası proletaryanın görevi kayıtsız şartsız Çin'in savunulması olacaktır. Emperyalistler Çin'e tam da ekonomisinin kolektifleştirilmiş çekirdeğinin sağladığı ekonomik ve sosyal ilerleme nedeniyle kudurmuşçasına düşmanlık beslemektedir. İşçi sınıfının savunması gereken şey budur. Ancak bunu parazit ÇKP bürokrasisinin yöntemlerine ve amaçlarına göre değil, kendi yöntemlerine ve amaçlarına göre yapmalıdır.

Troçki SSCB ile ilgili olarak şöyle belirtmiştir "Sovyetler Birliğini savunmanın geçerli yöntemi, emperyalizmin mevzilerini zayıflatmak ve tüm dünyada proletaryanın ve sömürge halklarının mevzilerini güçlendirmektir"(İhanete Uğrayan Devrim [1936]). Bugün Çin için tamamen geçerli olan bu strateji, her şeyden önce statükoyu korumayı amaçlayan ÇKP'nin izlediği stratejiden daha farklı olamazdı. Yeni başlayanlar için, Bill Gates, Elon Musk ve Jamie Dimon gibi Amerikan kapitalistlerine—dünyayı ezen ve Çin'e hükmetmeye çalışan aynı sınıfın temsilcileri—yaslanarak ABD ile ilişkileri düzeltmeye çalışmaktadır. Bu tür manevralar yalnızca Amerikalı işçilerin Çin'e yönelik düşmanlığını arttırabilir ve ÇHC'nin ABD emperyalizmine karşı mücadeledeki en büyük potansiyel müttefikini yabancılaştırabilir. Küresel Güney'in ezilen halklarına gelince, ÇKP onların kurtuluşu için değil, bu ülkelerin elitleriyle hayali ittifaklar için mücadele etmektedir. Bu çıkarcı sahtekarlar ilk zorlukta ya da emperyalistler tarafından daha iyi bir rüşvet teklif edildiğinde Çin'i terk edeceklerdir.

Çin bürokrasisinde, Çin'i savunmanın en emin yolu olarak Halk Kurtuluş Ordusu'nun (PLA) güçlendirilmesini gören, daha kavgacı bir tonda konuşan sesler de var. Biri PLA'nın teknik ve savaş kabiliyetlerindeki artışı ancak memnuniyetle karşılanabilir. Ancak askeri konular siyasetten ayrı tutulamaz ve bu alanda da yönetici kastın muhafazakar çıkarları Çin'in altını oymaktadır. PLA'nın savunma stratejisinin önemli bir ayağı, uzun menzilli saldırı yetenekleri geliştirerek ve adalar üzerinde askeri kontrol arayarak ABD'nin Çin'in etrafındaki "birinci ada zinciri"ne erişimini engellemektir. Ancak herhangi bir çatışmada, çevre ülkelerin proletaryasının desteği, herhangi bir sayıda küçük, ıssız kayalığa sahip olmaktan çok daha belirleyici olacaktır.

ABD ve Japon emperyalizmini Doğu ve Güney Çin Denizi'nden gerçekten atmanın tek yolu, tüm bölgeyi kapsayan işçi ve köylülerin anti-emperyalist ittifakından geçmektedir. Ancak ÇKP milliyetçi stratejisiyle Filipinler, Japonya, Vietnam ve Endonezya'daki işçileri kendi davasına kazanmak için hiçbir girişimde bulunmadı. Bunun yerine, sadece kısa vadeli askeri avantajlara odaklanarak ve komşu ülkelerin hem ulusal hassasiyetlerini hem de iç sınıf çelişkilerini göz ardı ederek emperyalistlerin ÇHC karşıtı kampanyasının eline oynadı.

Bu durum hiçbir yerde Tayvan meselesinde olduğu kadar doğru değildir. Tayvanlı işçiler, kendi kapitalist sınıfının çizmesi altında acımasız bir baskıya maruz kaldılar. Ancak ÇKP'nin stratejisi, onları emperyalistlere ve yerel burjuvaziye karşı kendi sınıf çıkarları doğrultusunda mücadele etmeye teşvik etmek yerine, Tayvanlıları kendi yönetimine gönüllü olarak boyun eğmeye ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne katılmaya ikna etmeye dayanmaktadır. Bu amaçla parti, "tek ülke, iki sistem" politikası kapsamında Tayvan'da kapitalist ekonomik ilişkileri ve siyasi yönetimi sürdürme sözü vermektedir. ÇKP işçilere kurtuluş değil, devam eden kapitalist sömürü ve Stalinist baskı çizmeleri için destek sunmaktadır. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, bu "kaybet-kaybet" önerisi Tayvanlı kitleleri yeniden birleşmeye kazanmak için çok az şey yapmıştır.

ÇKP'nin B planı doğrudan askeri müdahaledir ve Tayvan'ı yeniden birleştirmede potansiyel olarak başarılı olsa da, özellikle yerel işçi sınıfının düşmanlığıyla karşılaşması durumunda büyük maliyetleri olacaktır. Eğer ÇKP bu yolu seçerse, Troçkistler Tayvan kapitalistlerine ve emperyalistlere karşı PLA'yı savunacak, ancak bunu proleter devrimci bir strateji için mücadele ederek yapacaklardır. Troçkistler, iflas etmiş "bir ülke, iki sistem" planına karşı, ***devrimci yeniden birleşme***, yani Tayvan'da kapitalizme karşı toplumsal devrim ve anakarada bürokrasiye karşı siyasi devrim yoluyla yeniden birleşme için mücadele ederler. Bu strateji Çin'deki işçileri ortak bir sınıf ve ulusal çıkar etrafında birleştirecektir. Bu strateji yalnızca ABD ve Tayvan burjuvazisi arasındaki anti-komünist ittifakın tabanını ortadan kaldırmakla kalmayacak, aynı zamanda Çin'i dünyanın dört bir yanındaki ezilen halkların emperyalizme karşı mücadelelerinde bir yol göstericiye dönüştürecektir.

Bugün ÇKP hem sosyalizme hem de kapitalizme bağlılığını ilan etmeye devam etse de, bunun çok uzun süre böyle kalacağına güvenilmemelidir. Devlet kontrolünün her türlü izini ortadan kaldırmak ve Çin'i bir kez daha emperyalist yağmaya açmak isteyen Çinli ve yabancı kapitalistlerle bağlantılı kuvvetli güçler var. Bu sonuca karşı ölümüne mücadele edilmelidir! Ancak yönetici kast içinde, işçi sınıfının hoşnutsuzluğunun baskısı altında partiyi sola kaydırabilecek, kapitalistleri alt üst edebilecek ve geleneksel Maoizm'in anti-emperyalist ve eşitlikçi söyleminin tozunu attırabilecek akımlar da var. Ancak tıpkı Deng'in piyasa reformlarında olduğu gibi, Mao'nun çılgınca kitle seferberliğine dayanan eşitlikçi otarşi girişimleri de dünya emperyalizminin Çin üzerindeki ekonomik boğuculuğunun üstesinden gelemedi. Aslında Mao'nun politikalarının yol açtığı felaketler ÇHC'yi çöküşün eşiğine getirdi ve doğrudan ÇKP'nin "reform ve dışa açılmaya" geçmesine yol açtı.

ÇKP'nin kıvrımları ve dönüşleri, asalak bürokratik kastın yalıtılmış bir işçi devletinin sınırları içindeki ayrıcalıklı konumunu sürdürmeye çalıştığı farklı araçları yansıtmaktadır. Mao'dan Xi'ye ÇKP'nin iddialarının aksine, sosyalizm tek bir ülkede inşa edilemeyeceği gibi, emperyalizmle barış içinde bir arada yaşamak da mümkün değildir. Çin işçi sınıfı için ileriye giden tek yol, sınıf bağımsızlığı, enternasyonalizm ve dünya devrimi, yani gerçek Marksist-Leninist ilkeler üzerine inşa edilmiş bir partide birleşmek ve çıkarcı ÇKP bürokratlarını süpürüp atmaktır. ***Bürokratları devirin! Çin'i emperyalizme ve karşıdevrime karşı savunun!***

VI. DEVRİMCİ LİDERLİK İÇİN MÜCADELE

Dünya yeni bir tarihi kriz dönemine girerken, işçi sınıfı siyasi olarak silahsızlandırılmış durumda. Her yerde, birbiri ardına gelen yenilgileri denetleyen bürokratlar ve hainler tarafından yönetilmektedir. Devasa zorluklar baş gösterirken, işçi sınıfının çıkarlarını gerçekten temsil edecek liderlikler oluşturma görevi son derece acil bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Böyle liderlikler nasıl oluşturulabilir? Bugün devrimcilerin karşı karşıya olduğu temel soru budur. Önümüzdeki yıllardaki kaçınılmaz toplumsal ve siyasi çalkantılar kitleleri mevcut liderlerine karşı ayaklandıracak ve işçi hareketinde radikal düzenlenmeler için fırsatlar sunacaktır. Ancak bu fırsatlar, son 30 yılın başarısız politikalarını reddeden ve bugünün görevlerini doğru bir şekilde ortaya koyan önceden var olan devrimci kadrolar olmadan boşa gidecektir.

Leninizmin Temel Dersi

Troçki, *Sürekli Devrim*'de (1929) Lenin hakkında şöyle yazmıştır: "Proletaryanın bağımsız siyasi partisi için mücadele onun yaşamının ana içeriğini oluşturmuştur." Her yeni revizyonizm dalgası tarafından reddedilen şey tam da Leninizmin bu temel kavramıdır. Dönemin hakim baskılarına göre farklı bir şekil alsa da, revizyonizm her zaman temelde proletaryanın yabancı sınıfların çıkarlarına tabi kılınmasından ibarettir.

Lenin'in öncü parti anlayışı, Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesinden sonra, İkinci Enternasyonal partilerinin savaşa karşı çıkmaya ant içmiş bir şekilde ezici bir çoğunlukla kendi hükümetlerinin arkasında vatansever bir şekilde sıraya girmesinden sonra olgun şeklini aldı. Lenin savaş sırasındaki çalışmalarında, bu tarihi ihanetin nasıl birdenbire ortaya çıkmadığını, önceki emperyalist yükseliş dönemi tarafından hazırlandığını ve kök saldığını gösterdi. Sayısız milyonun birkaç büyük güç tarafından sömürülmesi, işçi sınıfının üst katmanlarını kendi taraflarına çekmek için kullanılan süper kârlar yarattı. Bu tabaka alışkanlıkları, ideolojisi ve amaçlarıyla

işçi sınıfının çıkarlarına karşı burjuvazinin yanında yer almaktadır. Sosyal Demokrasinin büyük bir kısmının toptan teslim olması, işçi hareketindeki kapitalizm yanlısı eğilimin yalnızca baskın hale gelmekle kalmadığını, aynı zamanda Enternasyonal'in devrimci kanadının çoğunluğunu felç ettiğini ya da asimile ettiğini gösterdi.

Lenin bu deneyimden, işçi hareketinin kapitalizm yanlısı unsurlarıyla birliğin, bizzat kapitalist sınıfa siyasi itaat anlamına geldiği ve sosyalizm mücadelesine zorunlu olarak ihanet ettiği sonucunu çıkarmıştır. Lenin'in ateşinin çoğu, sosyalizmin ilkelerini açıkça reddetmeyen ama yine de işçi sınıfının açık hainleriyle her ne pahasına olursa olsun birliği sürdürmeye çalışan işçi hareketindeki merkezcilere yönelikti. Lenin, merkezcilerin devrime giden yolda kitlelere önderlik edebilecek bir parti inşa etmenin önündeki başlıca engel olduğunda ısrar ediyordu. Bu ders Rusya'daki başarılı Ekim Devrimi için kritik önem taşırken, Almanya'da zamanında özümsenememesi 1919 Spartakist ayaklanmasının yenilgisine yol açtı. Savaşın ve devrimin küllerinden doğan Üçüncü Enternasyonal, devrim için mücadele ettiğini iddia eden herhangi bir partinin, işçi hareketinin kapitalizm yanlısı ve merkezci kanadından siyasi ve örgütsel olarak ayrılması gerektiği ilkesi üzerine kurulmuştur.

Savaş sonrası devrimci dalga geri çekilirken, Sovyetler Birliği'ni dünya sahnesinde yalnız bırakan bir kapitalist istikrar dönemi başladı. İşte bu bağlamda, Leninizmin temel bileşeni olan işçi sınıfının siyasi bağımsızlığını reddeden Stalinizm ortaya çıktı. SSCB'yi savunmak için uluslararası işçi sınıfının devrimi genişletmesine güvenmek yerine, Stalin giderek artan bir şekilde diğer sınıf güçlerine bel bağladı. İster gulaglar ister Çin'deki Kuomindang ister Britanya sendika bürokrasisi ya da bizzat emperyalistler olsun, Stalin işçi sınıfının uzun vadeli çıkarlarını sözde kısa vadeli avantajlar uğruna feda eden anlaşmalar yaptı. Bu durum Sovyetler Birliği'ni güçlendirmek bir yana, birbiri ardına kanlı felaketlere yol açarak uluslararası proletaryanın genel konumunu zayıflattı.

Troçki'nin sol bir muhalefet ve yeni bir Dördüncü Enternasyonal için verdiği mücadele, işçi hareketindeki sosyal-demokrat ve Stalinist eğilimlere karşı uluslararası bir öncü parti inşa etmek için mücadele etmesi bakımından tam da Leninizmin bir devamıydı. Troçki'nin kendisi de dahil olmak üzere kadrolarının fiziksel olarak yok edilmesi, İkinci Dünya Savaşı'nın katliamını takip eden devrimci açılımlarda siyasi disoryantasyona ve yenilgiye yol açtı. Sonuç, Stalinizmin ve dünya emperyalizminin güçlenmesi oldu. Bu tarihi yenilgiler ve o zamandan beri Dördüncü Enternasyonal'i yeniden kurmadaki başarısızlık, Sovyetler Birliği'nin yıkımına kadar uzanan başka feci gerilemelere yol açtı.

Sovyet Sonrası Dönem: "Marksistler" Liberalizme Tasfiye Oluyor

Sovyetler Birliği'ndeki karşıdevrim sırasında, Troçkizm kisvesine bürünen güçler, Ekim Devrimi'nden geriye kalan kazanımların yok edilmesine ezici bir çoğunlukla seyirci kalmış ya da aktif olarak alkış tutmuşlardır. EKL, Troçki'nin Sovyetler Birliği'ni savunma ve Stalinist bürokrasiye karşı siyasi devrim programı için mücadele ederken tek başına kaldı. EKL, küçük boyutuna ve siyasi zayıflıklarına rağmen (bkz. sürekli devrim belgesi), çağın belirleyici sınavıyla karşı karşıya kaldığında görevinin başındaydı. Ancak zayıflığı ve yalıtılmışlığı, yeni tarihsel dönemin şafağında devrimci solun sefil durumuna dair çok şey söylemektedir.

Sovyetler Birliği'nin çöküşünün sonuçları, Marksist olduğunu iddia eden herkes için yıkıcı oldu. Dünyanın hızla sağa kayması—bonapartizme ya da faşizme değil ama liberalizme—örgütsel ve siyasi tasfiyeciliğe doğru muazzam bir baskı yarattı. Dünya durumundaki bu değişimle birlikte görev, son proleter yenilgilerin derslerine dayanarak ve liberalizme karşı siyasi muhalefet içinde devrimci bir işçi sınıfı öncüsünü yavaş ve sabırlı bir şekilde yeniden inşa etmekti. EKL Sovyetlerin çöküşünü açıklayabilse de "Marksist" solun geri kalanı gibi liberalizme devrimci bir alternatif inşa etmeyi reddetti (Sovyet sonrası dönemde EKL hakkındaki belgeye bakınız).

Liberalizme uyum sağlayarak ve ileriye doğru bağımsız bir işçi sınıfı yolu çizmek için mücadele etmeyerek, "Marksist" sol yeni dönemin istikrarı ve göreli refahı karşısında pusulasız kaldı. Varlığını meşrulaştırmak için kriz tellallığına başvurdu ve emperyalizmin gerici karakterini koruduğunu "kanıtlamak" için belirli zulümlere ya da gerici politikalara işaret etti. Bu, finans kapitalin genişlemesi yoluyla dünyanın "barışçıl" sömürüsü bağlamında savaş ve ırkçılık gibi "aşırılıkları" engellemek isteyen eleştirmenlerle hiçbir sorunu olmayan egemen liberalizmle basitçe örtüşüyordu.

Sovyet sonrası dönemde yaşanan savaşlar, kemer sıkma politikaları, ulusal ve ırksal baskılar elbette işçilerin ve gençlerin isyan etmesine zemin hazırladı. Ancak bu isyanın devrimci bir içerik kazanması için, bu çeşitli mücadelelere hakim olan liberal liderliğin bu mücadeleleri ilerletmenin önünde nasıl bir engel olduğunu ortaya koymak gerekiyordu. Meşru isyan duygusu ile liberallerin bu belaları doğuran sisteme sadakati arasındaki çelişkileri şiddetlendirmek gerekiyordu. Görev, bu hareketleri liberal liderlerinden ***koparmaktı***. Ancak sözde Marksist örgütlerin hiçbiri bunu eldeki görev olarak tanımlamadı. Bunun yerine, "devrimciler" kendilerini statükoya karşı ortaya çıkan her liberal muhalefet dalgasına kaptırarak, burjuva hareketlerine hafif bir Marksist renk kattılar.

Daha sağcı "Troçkist" örgütler Marksist iddialarının çoğundan vazgeçerek Yeşil partiler, ABD Demokrat Partisi, Britanya İşçi Partisi ya da Brezilya PT'si gibi neoliberalizmin sol kanadını inşa ettiler. Dördüncü Enternasyonal'in taklitçileri olan Fransız Mandelciler, Ligue communiste révolutionnaire'i tasfiye ederek yerine, sözde amacı artık işçi sınıfı devrimi değil, yalnızca "ılımlı sosyal-liberalizme stratejik bir alternatif" (Daniel Bensaïd) yaratmak olan şekilsiz Nouveau Parti anticapitaliste'i kurdular. Diğerleri ise en kötü türden sekterizme geri çekildi. Northites (Dünya Sosyalist Web Sitesi ile tanınır), küreselleşme çağında sendikaların "uluslararası düzeyde örgütlenmiş şirketlere ciddi bir şekilde meydan okumaktan basitçe aciz" olduğunu ve bu nedenle tamamen gerici hale geldiğini ilan etti. Tüm radikal laf kalabalığına rağmen, bu sendika karşıtı tutum sendikaların liberal liderliğini rakipsiz bırakmaktadır.

EKL ve Enternasyonalist Grup gibi daha merkezci gruplar devrimci liderlik ve genel olarak "reformizmden kopuş" ihtiyacını dile getirmeye devam ettiler ancak bunu, o yeni dönemde devrimci bir partiyi bir araya getirmenin temel siyasi görevi olan solu liberalizmden ayırma ihtiyacından tamamen soyutladılar. Zorunlu olarak, EKL ve IG'nin solun geri kalanına (ve birbirlerine) karşı yürüttükleri polemikler, sınıf mücadelesini devrimci çizgide yönlendirmeye değil, zamansız ilkelere ve soyut jargona dayanıyordu.

30 yıllık disoryantasyonun ve liberalizme teslimiyetin sonucu kendi adına konuşuyor. Bugün, yeni bir çağ başlarken, devrimi savunduğunu iddia eden örgütler parçalanmış, zayıf ve katılaşmıştır (gerçek ve mecazi anlamda) ve işçi sınıfı mücadelesinin gidişatı üzerinde neredeyse hiçbir etkileri yoktur. On yıllardır başarısız bir şekilde çalıştıkları aynı kalıba sıkışıp kalmış durumdalar.

Bugün Dördüncü Enternasyonal İçin Mücadele

Bugün devrim için mücadele, çağın kritik karakteristiklerinin doğru bir şekilde anlaşılması üzerine kurulmalıdır. ABD emperyalizmi egemen güç olmaya ve inşa ettiği dünya düzeni küresel siyaseti belirlemeye devam etmektedir. Bu düzene rakip emperyalist güçlerin saldırgan yükselişiyle değil, deforme olmuş bir işçi devleti olan Çin'in ve bir dereceye kadar özerkliğe sahip olan ancak dünya emperyalizmine bağımlı ve

onun tarafından ezilen bölgesel güçlerin lehine, tüm emperyalist ülkelerin ekonomik ve askeri ağırlıklarını göreli olarak kaybetmesiyle meydan okunmaktadır. Mevcut dinamikler, dünya genelinde artan ekonomik ve siyasi istikrarsızlığa ve potansiyel olarak yıkıcı küresel etkileri olan bölgesel çatışmalara (Ukrayna, Tayvan, vb.) işaret etmektedir. Her ülkenin kendi içindeki baskılar gibi dünya düzeni üzerindeki baskılar da hızla artmaktadır.

ABD emperyalizminin inisiyatifi yeniden ele geçirmesinin en açık yolu Çin'e felç edici bir darbe vurmaktır. ÇKP bürokrasisi, dünya emperyalizmi, büyüyen bir kapitalist sınıf ve gezegendeki en güçlü proletarya arasında dengeleyerek Çin içinde muazzam çelişkileri besledi. Sovyet sonrası dengenin bozulması bu çelişkileri daha da şiddetlendirecektir. ÇKP'nin hakimiyeti, özellikle iç huzursuzluklar karşısında (ÇKP'nin acımasız kapanmalarına karşı yapılan küçük ama önemli protestolarda görüldüğü gibi) dışarıdan göründüğü kadar sağlam değildir. İşçi sınıfı, ekonomik koşulları sadece durgunlaşmakla kalmayıp daha da kötüleşmeye başladığında pasif kalmayacaktır. Çinli kapitalistler de bürokrasi tarafından sıkıştırılmayı pasif bir şekilde kabul etmeyecektir. Sonunda ya Çin SSCB gibi karşı devrime yenik düşecek ya da proletarya ayağa kalkacak, bürokrasiyi süpürüp atacak ve siyasi bir devrimle proleter demokrasiyi kuracaktır. Buna ne zaman karar verileceğini tahmin etmek imkansızdır. Herhangi bir hesaplaşmadan önce bürokrasinin şiddetli zikzaklar çizerek hem karşı devrimcileri hem de işçi sınıfı hoşnutsuzluğunu bastıracağı kesindir. Çin'deki devrimcilerin görevi, 1949 Devrim'inin kazanımlarını karşı devrime ve emperyalist saldırganlığa karşı savunurken, bürokrasinin uluslararası devrim mücadelesine ihanet ederek bu kazanımları her fırsatta nasıl baltaladığını göstermektir.

ABD ve emperyalist müttefiklerinin dünya düzeni üzerindeki hakimiyetlerini sürdürmek için verdikleri mücadele, kendi ülkelerindeki halklar için giderek artan sosyal maliyetler getirecektir. Emperyalist güçlerin toplumsal dokusu daha şimdiden içten içe çürümeye başlamıştır. Ucuz kredi, tekel karları ve spekülatif balonlarla sağlanan denge, yaşam standartları ezildikçe artık sürdürülemez hale geliyor. Çok sayıda Batı ülkesinde işçi sınıfı içinde artan hoşnutsuzluk belirtileri görülüyor. Fransa en patlayıcı ülke oldu, ancak ABD ve Britanya gibi ülkelerde bile sendikal mücadelede bir artış görüldü.

Bu mücadelelerin ilk dalgaları yenilgiye uğratılırken, sendikaların tabanındaki baskı daha da artacaktır. İşçi sınıfının karşı karşıya olduğu sorunların hiçbirinin statükoda yapılacak palyatif düzenlemelerle çözülemeyeceği daha açık hale gelecektir. Bu durum, işçi sınıfına devrimci mücadele yolunda önderlik edebilecek bir sendika liderliğine duyulan ihtiyacı daha da keskin bir şekilde ortaya koyacaktır. Bu gelişmenin önündeki en büyük engel, devrimci bir programa dayalı muhalefetler inşa etmek yerine marjinal olarak daha solcu ama kapitalizm yanlısı sendika liderlerini destekleyen sözde "devrimciler "dir. Sendikaları mevcut kapitalizm yanlısı liderliklerinden koparmak ancak böyle bir merkezciliğe karşı mücadele ederek mümkün olacaktır.

Tehditler biriktikçe liberalizm daha da kudurgan ve histerik hale geliyor. Bu durum, liberal küçük burjuvazinin umutsuzca statükoya tutunmasını yansıtıyor. Ancak aynı zamanda, artan sağcı gericilik karşısında ezilenler arasındaki meşru bir korkuyu da yansıtmaktadır. Batı'daki devrimciler, yükselen gericilikle mücadele etmek için göçmenleri, ırksal azınlıkları, kadınları ve cinsel olarak ezilen diğer insanları savunan hareketleri zincirleyen liberalizmi kırmak gerektiğini anlamalıdır. Polis reformu ya da devlete başvurma gibi programlarının bazı izole unsurlarına yönelik Marksist görünümlü eleştiriler yeterli değildir. Liberalizmin kitleler üzerindeki etkisi ancak ezilenlerin mücadelelerini ilerletmenin önünde nasıl doğrudan bir engel olduğu pratikte gösterilerek kırılabilir. Bu da kenardan değil ancak mücadelenin içinden, kapitalist zorbalığın her ifadesine sınıf mücadelesiyle yanıt vererek yapılabilir.

Dünya düzeninin sarsıntıları en çok piramidin en altındaki ülkeleri vuracak. Kısa bir süre öncesine kadar bir olasılık olarak görünen daha iyi bir yaşam umudu, bugün yüz milyonlarca insan için kapanıyor. Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki yeni işçi sınıfı katmanları kapitalizm için en büyük tehlikeyi temsil ediyor. Küresel Güney'in kitleleri giderek köylerin izolasyonunu terk etmekte, kentleşmekte, okuryazar olmakta ve dünyaya bağlanmaktadır. Dünya üretimindeki artan rolleri onlara muazzam bir güç veriyor, ancak tek beklentileri daha da yoksullaştırma. Popülist güçleri ön plana çıkaran şey, haklarından mahrum bırakılanların bu yükselişidir. Bu ülkelerin zayıf kapitalist sınıfları, kendilerini silip süpürmekle tehdit eden aşağıdan gelen baskı ile uluslararası sermaye akışını kontrol eden emperyalist veznedarlardan gelen baskı arasında denge kurmak zorundadır. Solcu demagoji ve dini gericilik şimdiye kadar toplumsal hoşnutsuzluğu bastırmada etkili oldu. Ancak bu başarısız olduğunda, askeri diktatörlük asla çok uzakta değildir.

Emperyalizmin baskısı altındaki ülkelerde, büyük güçlerin pençesinden ulusal kurtuluş için mücadele ve diğer en temel demokratik görevlerin çözümü belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu mücadeleler yoğunlaştıkça, ulusal burjuvazilerin ulusal kurtuluşu ve işçi sınıfı ile köylülerin kurtuluşunu özel mülkiyet sunağına kurban ederek haince bir rol oynadıkları her adımda gösterilecektir. Devrimciler mücadeleye girmeli ve tüm ezilenlerin başında yalnızca işçi sınıfının kurtuluşa nasıl öncülük edebileceğini her adımda göstermelidir.

Otoriter ya da gerici hükümetlere karşı mücadele hiçbir koşul altında emperyalizm yanlısı liberal-modernleştirici alternatiflere en ufak bir taviz verilmesini ya da onlarla ittifak kurulmasını haklı gösteremez. Bu sadece gericiliği güçlendirir ve demokratik reform güçlerini emperyalizme bağlar. Burjuvazinin kendisini solcu "anti-emperyalist" renklere boyadığı ülkelerde, emperyalizme karşı mücadeleyi ilerleterek onların yalancı ikiyüzlülüklerini teşhir etmek gerekir. Hiçbir şey kenarda durup devrim vaazları vermekten daha kısır ve verimsiz olamaz. Emperyalist çıkarlara darbe vuran her türlü reformu savunmak zorunludur. Ancak bu hiçbir durumda burjuva popülizmini desteklemeyi haklı göstermemelidir. İşçi sınıfı bağımsızlığını her ne pahasına olursa olsun savunmalı, emperyalizme karşı kendi yöntem ve amaçlarıyla, yani devrimci sınıf mücadelesiyle savaştığını her zaman açıkça ortaya koymalıdır.

Uluslararası devrim için mücadele eden güçler bugün çok küçüktür. Net bir program ve bakış açısı temelinde yeniden toparlanma elzemdir. Mevcut belgeyi, Dördüncü Enternasyonal için güçlerin yeniden inşası ve yeniden gruplandırılması sürecine bir katkı olarak sunuyoruz. EKL iç tartışmalara ve siyasi disoryantasyona saplanmıştı, buna rağmen başlattığı konsolidasyon sürecinin önümüzdeki toplumsal çalkantı ve çatışma döneminde kendisine önemli bir rol vereceğinden emin bir şekilde ilerlemektedir. Troçki'nin açıkladığı gibi:

> "İlk aşamalarda çok zor ve eziyetlerle dolu olan kristalleşme süreci gelecekte fevri ve hızlı bir karakter kazanacaktır…. Büyük çatışmalar yarım ve yapay olan her şeyi silip süpürür ve öte yandan elverişli olan her şeye güç verir. Savaş, işçi sınıfı hareketinin saflarında yalnızca iki eğilime yer bırakır: herhangi bir ihanet karşısında durmayan toplumsal yurtseverlik ve cesur ve sonuna kadar gidebilecek devrimci enternasyonalizm. İşte tam da bu nedenle, yaklaşan olaylardan korkan merkezciler Dördüncü Enternasyonal'e karşı kuduz bir mücadele yürütüyorlar. Kendilerince haklılar: büyük sarsıntıların ardından hayatta kalabilecek ve gelişebilecek tek örgütler, saflarını sekterlikten arındırmakla kalmayıp aynı zamanda onları tüm ideolojik bocalamaları ve korkaklıkları hor görme ruhuyla sistematik olarak eğitmiş olanlardır."
>
> —"Sekterlik, Merkezcilik ve Dördüncü Enternasyonal" (Ekim 1935) [Bizim çevirimiz]

Sosyalist devrimin dünya partisi, yeniden kurulmuş bir Dördüncü Enternasyonal'e doğru!

Enternasyonel Komünist Liga (Dördüncü Enternasyonalist)

iclfi.org • spartacist@spartacist.org • SpartacistICL • Spartacist • Box 7429 GPO, New York, NY 10116, ABD

Spartacist League of Australia

redbattler@exemail.com.au • (03) 9329 0275
RedBattlerSLA
Spartacist ANZ Publishing Co.
PO Box 967, North Melbourne Vic 3051, Avustralya

RED BATTLER

A$10 / 4 issues • International rate: A$15

Spartacist League/Britain

workershammer@btconnect.com • 07301 003174
WorkersHammer
Spartacist Publications
PO Box 42886, London N19 5WY, İngiltere

WORKERS HAMMER

£5 / 4 issues
Europe outside Britain and Ireland £7 • Other countries £9

Spartakist-Arbeiterpartei Deutschlands

spartakist@online.de • (0 30) 4 43 94 00 • +49 174 466 5332
spartakist_IKL
SpAD, c/o Verlag Avantgarde
Postfach 2 35 55, 10127 Berlin, Almanya

SPARTAKIST

Abo (3 Ausgaben): 5€ • Auslandsabo: 10€

Ligue trotskyste de France

ltfparis@hotmail.fr • 01 42 08 01 49 • leBolchevik_LTF
Le Bolchévik, BP 135-10, 75463 Paris Cedex 10, Fransa

LE BOLCHEVIK

4 numéros : 4 € • Hors de France : 6 €
Chèques à l'ordre de : Société d'édition 3L

Τροτσκιστική Ομάδα της Ελλάδας
Trotskyist Group of Greece

spartacist@hotmail.com • 693 069 4112 • toe_icl
Τ.Θ. 8274, Τ.Κ. 10210, Αθήνα, Ελλάδα
Box 8274, Athens 10210, Yunanistan

Ο ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΟΣ

Συνδρομή 3 € / 4 τεύχη

Lega trotskista d'Italia

red_sp@tin.it • 02 9163 7755 • spartaco_ltdi
Spartaco, Ufficio San Donato Milanese, Casella Postale 47,
20097 San Donato Milanese (MI), İtalya

SPARTACO

Abbonamento a 3 numeri: € 5
Europa: € 6 • Paesi extraeuropei: € 8

Grupo Espartaquista de México

elantiimperialista@protonmail.com
GEM_LCI • gem.lci2
Escribe sólo: Ángel Briseño, Apdo. Postal 006
Admón. Postal 13, CP 03501, Ciudad de México, Meksika

EL ANTIIMPERIALISTA

México: Méx. $40 / 4 números
América Latina: Méx. $80
Otros países: US$6 o 6 €

Spartakistang Grupo Pilipinas
(Komite ng mga Korespondente sa Ultramar)

spartacist@spartacist.org • +1 212 732-7862
SpartacistGroupPilipinas • SpartacistPH
Box 1377 GPO, New York, NY 10116, ABD

Talibang Anakpawis

₱100 / 4 issues (includes English supplements) • Overseas: ₱200

Ligue trotskyste au Québec et au Canada/ Trotskyist League in Quebec and Canada

republique.ouvriere@gmail.com
tl.workerstribune@gmail.com
(514) 728-7578
République ouvrière • Rep_Ouvriere
workerstribune • Workers_Tribune
Les Éditions collectives, C.P. 583 Succ. Place d'Armes
Montréal QC H2Y 3H8, Kanada

RÉPUBLIQUE OUVRIÈRE

3 numéros : 5 $Cdn • Prix international : 10 $Cdn

WORKERS TRIBUNE

3 issues: Cdn$5 • International price: Cdn$10
Chèques à l'ordre de / Pay to: Les Éditions collectives

Spartacist/South Africa

spartacist_sa@yahoo.com
Voicemail: 088-130-1035
AmaBolsheviki Amnyama • AmaBolsheviki
Spartacist, P.O. Box 61574
Marshalltown, Johannesburg 2107, Güney Afrika

AMABOLSHEVIKI AMNYAMA

R10 / 4 issues • International rate: R20

Spartacist League/U.S.

vanguard@tiac.net
(212) 732-7860
WorkersVanguard
Box 1377 GPO, New York, NY 10116, ABD

WORKERS VANGUARD

US$5 / 4 issues • International: US$15 / 4 issues